Savaitinis Laikraštis
"GARSAS"
Leidžiamas
Susivienijimo Lietuvių R. Kat.
Amerikoje
Išeina kas Ketvergas.
Prenumeratos kaina:
Metams $1.50
Pusei metų $1.00
Užsienyje $2.50
Apgarsinimų kainos ant pareikalavimo.
Adresas:
"Garsas"
456 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 3837.

GARSAS

Organas Susivienijimo Lietuvių R. Katalikų Amerikoje.

Lithuanian Weekly
"GARSAS"
Published every Thursday by
Lithuanian Roman Catholic
Alliance of America
P. Mulevičius, Secretary and
Business Manager.
Julius B. Kaupas, Editor.
Yearly Subscription rates:
In United States $1.50
To Foreign Countries $2.50
Advertising rates on application.
Address:
"Garsas"
456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

No 20 Entered as second class matter May 31, 1917, at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of August 24, 1912. KETVERGAS, 27 d. RUGSĖJO (SEPT.), 1917. Single copy 5c. Vol.= Metai I.

Iš Centro Raštinės

Sekančia savaite pradės tilpti atskaitos. Patėmysim, kad nemažai rasis narių suspenduotų delei nepilno užsimokėjmo. Nors buvo pranešama atkartotinai, kad visi privalo mokėti po 10c. į mėnesį Lėšų Fondan, vienok radosi narių, kurie to nepaisė. Užsimoka vien apsaugos mėnesinę duoklę,—apsilenkdami su įstatais ir seimų nutarimais. Neužsimokėję pilnai iki liepos pabaigai bile mokesčių, visi bus skelbiami organe. Todel iš laiko primenu, kad dabotų tilpstančias atskaitas ir patėmiję savo vardą, skubėtų atsilyginti, kad nepraradus teisių.

Agitacijos Laikas.

Atvėsus orui, dabar laikas pradėti agitaciją. Visi nariai, ypač galintieji žodį kitą viešai ištarti, yra kviečiami į pagelbą platinti mus taip brangią organizaciją. Atsiminkime, kad tik vienybėje esti galybė. Musų Susivienijimas ir yra tas vienybės ryšis, jungiantis seną ir jauną, brolį ir seserį lietuvį katalikų. Gyvename mėginimo laikais. Kada iš visų pusių eibės lietuvių katalikų priešų tyko ir stengiasi į savo slastas intraukti įvairiais saldžiais pažadais, kad tik suardžius mus vienybę, mes permatykime tas klastas ir jungkime savo spėkas petys į petį; vienykimes, aiškindami Susiv. svarbą savo draugams ir prikalbinkime juos rašyties, kad jie, kaip ir mes, rastų dvigubą naudą: medžiagišką pašelpą ir apsaugojimą nuo išlaukinių pavojų, nuo tikybos ir tautos priešų. Už sugaištą laiką agitacijos reikalais pats Susiv. atlygina. Kiekvienas, prikalbinęs nors tris narius, gaus už savo darbą atlyginimą sulyg 32 Seimo nutarimo, vieną dešimtdalį nuošimčio nuo apsaugos sumo. Agituokime savose kuopose; sužinoję apie koloniją, neturinčią kuopos, tverkim naujas kuopas; lai nebuna šeimynos, nei asmens kataliko, kuris nepriguldėtų prie S. L. R. K. A. Lai nebuna lietuviškos grinčios, į kurią neateitų musų žibintuvas organas "Garsas". Pasišvęskime kiekvienas prikalbinti nors po vieną naują narį, o iki sekančiam Seimui musų organizacija bus dviguba narių skaitlimi ir čia turėsime tautos spėkų sandelį.

Praktiškiausia agitaciją skleisti apskričiams. Geistina, kad kiekvienas apskritys surastų savo tarpe oficijalį agitatorių. Tokio adresas turėtų buti skelbiamas organe. Apielinkės kuopos ar kolonijos reikale galėtų prie jo kreiptis. Tas agitatorius ar organizatorius turėtų artimiausius ryšius su Centru, kur is gelbėtų visais galimais budais.

Organo Reikalais.

Yra dar kuopose narių, kurie negauna organo "Garso". Vieni jų nežino, kieno naudai tas organas leidžiamas, kiti persistato, kad siunčiamas tik parinktiems nariams, dar kiti mano, kad kuopos ar centro viršaičiai tyčia vienam ar kitam nesiunčia ir smerkia tuos savo širdyje. Kurie taip mano nežinodami, negalima kaltinti. Žinančiųjų narių priedermė yra nurodyti, kad kiekvienas narys turi teisę gaut organą, tik reikia priduoti organo administracijai aiškus adresas. Adresas priduoti geriausia per kuopos raštininką. Vienok bus organas siunčiamas ir tokiems, kurie tiesiog priduos savo adresą organo administracijai ar Centro Raštininkui, nurodant kokios kuopos narius esąs. Reikalaujant organo ar permainymo ar adreso pataisymo, visad reikia pažymėti, kokios kuopos narys esate. Kitaip reikalavimų nebus galima išpildyti.

Yra užklausimų, kodel kartais "Garsas" į kaikurias vietas ateina labai vėlai. Leidžiamas ketvergais, o skaitytojus pasiekia kartais net panedėliais. Dalykas tame. "Garsas" spauzdinamas svetimoje spaustuvėje. Kada mes sustatome ir nuvežame formas, pasitaiko kartais kad toj valandoj spaustuvė spauzdina kitą laikraštį ir "Garso" negali tuoj spaudon imti. Kartais kitokia priežastis: mašina genda ar popieros negalima gauti. Neturint savo preso, spauzdinant pas kitus, reguliariškumo negalima užtikrinti. Ypač šiais laikais, kada karės intekmė paralyžiuoja industriją. Vienok tas visas vėlavimo kliutis stengiamasi kiek galint pergalėti. Pastarasias savaites jau išleidom anksčiaus, negu mėnuo atgal, ir tikimasi ateityje rasti budus, kad visi gaut prieš nedėlią.

Klausimas.

Kodel S. L. R. K. A. žėdną metą kelia augštin mokesčius? Meldžiu paaiškinti.

P. B.

Atsakymas. Niekas anksyk nesistoja tobulas. Tik begyvenant, laikui bėgant ineina į savo bėgio vėžes ir normaliai eina tolyn. Taip pat ir su musų Susiv. Pradžioje, kada organizavosi, ne buvo manyta, kad valstijos ar kas kitas klaus, ar išneša musų mokesčiai atsitinkančių mirčių išmokėjimų reikalavimą. Pradžioje juk senas ir jaunas mokėjo tą pačią mokestį — su skriauda jauniems, ant naudos senesniems. Tą pastebėjo ir valstijų apdraudos departamentai. Ir pasakė, kad Susiv. norėdamas egzistuoti, privalo taikinties priimtos fraternalių organizacijų lentelės. Tadgi ne taip senai ir likosi pakeista mokesčių sistema sulyg metų amžiaus. Jau tą sykį padarę, augščiaus nereikės kelti. Ant sykio visiems beveik nebuvo galima įsivesti tąją reformą. Švelniu budu nors Lėšų Fondan priklausantiems šeimynose buvo atleidžiama mokėti tik po 5c, nors įstatai reikalavo po 10c. Pastarasis Seimas nutarė, kad visi be išėmimo mokėtų po 10c į Lėšų Fondą ir tas vykinama nuo liepos 1 lienos. Todel čia jau nėra jokis pakėlimas, bet sulyginimas, kad be skriaudos vienas kitam mokėtumem visi ą pačią lėšoms mokesnį, kaip lygiai visi naudojames taisiais, kurie cina iš tų sunokamų dešimtukų. Jeigu seimai matys reikala, galės sumažinti ar padauginti Lėšų Fondo mokesčius, bet apsaugos ar pašelpos jau jau nebus keliami nei mažinami. Vistiek palyginus su kitų organizacijų, mes mokame mažiaus. Ypač Lėšų Fondan lauguma panašių organizacijų moka po 15c ir naudos laugiaus gauna, kaip mes už 10c.

P. Mulevičius,
Centro Raštininkas.

Amerikoj dikčiai agituojama už tai, kad Amerika prieš Vokietiją išstatytų milžinišką oro laivyną. Toks laivynas, kaip debesis, Vokietiją užplustų ir sunaikinimo grąsa prie taikos priverstų. Tai agitacijai ir paveikslai, kaip kad šis, panaudojama perstatant, kaip orlaiviai Vokietiją užplustų.

PAVOJUS IŠ VOKIEČIŲ PUSĖS.

Apie vokiečių darbavimus, kad prijungti Lietuvą prie Vokietijos vis aiškesnės ir aiškesnės žinios ateina iš vairių pasių. Apie tulų politikierių veikimus jau pirmiau buvo lietuvių laikraščiuose rašyta. Bet dabar jau matoma, jog netik jų rašoma ir šnekama, bet cinama ir prie aktualio darbo.

Gale pračjusios savaitės Amerikos dienraščiuose pasirodė sekanti žinia iš Stockholmo:

"Liubeck'o miestiečiai suaukavo 10000 markių Baltiko draugijai, kuri apsiėmė reikalauti, kad Vokietija prijungtų Rusijos Baltiko provincijas, kaipo šalį vokiečių kolionizacijai rytuose ir kaipo atsispirimo punktą prieš rusus. Nesenai buvo tos draugijos laikytas viešas susirinkimas, kuriame buvo išdirbtas labai platus programas link praplėtimo rubežių į Rytus."

Iš tos žinos matome, jog vokiečiai ištikro jau pradėjo ruoštis prie paglemžimo Lietuvos. Galima manyti, jog netik Liubecko mieste, bet ir po visą šalį tokie susirinkimai daromi ir aukos yra renkamos, kad intikrinti, o gal ir papirkti partijų vadus, kurie stovi už neprigulmingumą tųjų šalių.

Rusijos naminiams ginčams beesant, vokiečiai lenda gilyn ir gilyn į Baltiko provincijas ir matomai mano, jog jau kartą inėję, jose ir užsiliks.

Ką-gi mes lietuviai tame dalyke darome? Ar daug aukų šaukavome savo neprigulmybės reikalams? Ar-gi ir leisime vokiečiams ir kitiems spręsti musų tėvynės ateities likimą musų nei nesiklausus? Tas priguli tik nuo musų pačių pastangų, kurias turime parodyti netik žodžiu, bet ir darbu.

M—a.

VOKIEČIŲ NEDORYBIŲ ATIDENGIMAI.

Suv. Valstijų valdžia matomai turi prisirinkus visą vokiečių nedorybių sandelį ir laiks nuo laiko juos viršumon paleidžia. Nespėjo dar nutilti atbalsiai apie vokiečių pasiuntinio Argentinon nedorus, provokuojančius darbus ir tokius pat vokiečių Meksikoje pasielgimus, Suv. Valstijų valdžia paskelbė dar dvi vokiečių nedorybi.

Pereita savaitė spaudon leista apie tokius buvusio vokiečių pasiuntinio Bernstorff'o darbelius. Šių metų sausio mėnesyje, Suv. Valstijoms dar karėn nestojus, ambasadorius Bernstorff'as kreipėsi į Vokietijos valdžią kad toji jam asignuotų 50.000 dol., kaip kad ir pirmiau darydavo, kad su tais pinigais darius intekmę Suvien. Valstijų kongrese vokiečių naudon. Kad tai priparodžius, valdžia leido skelbti vokiškojo ambasadoriaus laišką. Nėra jokios abejonės, kad vokiečių valdžia stengėsi papirkinėti tulus intekmingus žmones arba remti tų organizacijų veikimą ir agitaciją, kurios vokiečiams naudingos buvo.

Atsižvelgiant į paskelbtuosius dalykus, vienas - kitas kongresmonas pradėjo intarinėti, kad kongrese esama nužiurėtinų atstovų. Tokis tulų kongresmonu išsitėmas sukėlė audrą Atstovų Bute. Tokie užmetimai esą nėra juokai, dėmė ant tos įstaigos metama. Atstovų Buto posėdyje buvo nužiurėjimus metančiųjų reikalauta, kad jie išvardintų intariamus asmenis. Tai daryti atsisakyta. Galimas dalykas, kad pats Atstovų Butas pams tyrnėjima į savo rankas. Bet vienas lieka aišku kad Vokietijos valdžia nesilaikė svetimoj šalyj žmones papirkinėti, kad su pinigo pagelba manė sau geros pasekmių susilaukti. Papirkinėjimas visuomet rodo apie dorą tų žmonių, kurię moralės intakos padaryti negalėdami, šaukiasi pinigo pagelbos. Tai yra didelio laipsnio nedorybė, o jos, pasirodė, pakankamai Vokietijos valdžia turi.

Antruoju atidengimu S. Valstijų valdžia parodė pa-

šų vokiečių veikimą Rumanijai karėn dar nestojus, kuomet toji dar neutralė tebebuvo. Į tą šalį Vokietija per savo agentus netik pinigus siuntė viešosios nuomonės papirkimui, bet siuntė į vairių ligų perus, kad jais gyvulius užkrėtus. Neutralėj tuomet Rumanjoj vokiečiai stengėsi ant gyvulių ligas užleisti, kad tiems išdvėsus šalies gyvenimas paralyžuotųsi. Nedoras tai darbas.

Tvirtinama, kad tai dar nėra viskas, ką Suv. Valstijų valdžia paskelbė. Valdžia turi dar daug išparodym, apie Vokietijos nedoros valdžios intrigas. Nestebėtina, kad del tokios vokiečių valdžios veik visas pasaulis prieš Vokietiją sukilo.

—o—

AUSTRIJA IR VOKIETIJA ATSAKĖ POPIEŽIUI.

Už Austriją į popiežiaus taikos pasiulijimą atsakė naujasai imperatorius Karolius. Jis pažymi, kad Austrija mananti, jog popiežiaus paduotomis mintimis vaduojantis butų galima taikos derybas užvesti. Ji sutinka, kad pasaulis ginklavimąsi sumažintų, kad vietoj ginklo galybės, pasaulį tvarkytų tam tikras tautų tribunalas. Ji taipgi mananti, kad butų naudinga, kad jurose liuosybė visiems butų užtikrinta ir tikisi, kad popiežiaus pastangos pradėta mintimi taiką priartins.

Toks tai sutraukoje Austrijos atsakymas. Pastebėtina tas, kad atsakyme neužsimenama apie kitas taikos išlygas, ypač kas lytisi užgrobimo politikos, apie mažųjų tautų laisvę, vienu žodžiu, apie teritorijų ir rubežių tvarkymo išlygas. Savo atsakyme apie mažesniųjų tautų paliuosavimą nė žodeliu neprisiminė, nė kaip tautų klausimas turėtų but rišamas.

Už Vokietiją kaizerio asmenyje, atsakė kancleris dr. G. Michaelis. Atsakymas dar trumpesnis, kuriame nesuminėjama apie jokius konkrečius dalykus: nė apie nusiginklavimą, nė apie jurų liuosomis padarymą, nė apie tautų paliuosavimus, nė apie užgriebtųjų žemių grąžinimą, nė apie kitokius dalykus. Vien pasakoma, kad kaizeris prielankiai žiuri į popiežiaus taikos pastangas ir tikisi, kad jos pasauliui gerą atneš. Pageidauja, kad visame pasaulyje popiežiaus atsišaukimas prielankumą atrastų.

Tokie Austrijos ir Vokietijos atsakymai į talkininkus intekmės nepadarė, tuo labiau, kad teutonai nė žodeliu nepasako, kokiomis išlygomis jie taikintis norėtų, ar yra pasirengę pasaulyje teisybę vykinti. Už to tylėjimo pramatoma Vokietijos nors netiesioginiu, tai nors kreivų budu užkariavimų norai. Tad talkininkai lauks, kol vokiečiai tikro ir aiškaus nepradės siulyti, o tuom tarpu karę tęs.

ARGENTINA STOS KARĖN.

Dalykų bėgis rodo į tai, kad Argentina karėn išsirengs ir žinoma, ne prieš ką kitą, kaip prieš Vokietiją. Argentinos senatas nubalsavo pertraukti su Vokietija diplomatiškus ryšius. Laukiama, kad tą patį nutars ir Atstovų Butas. Ant tų pėdų Vokietija vėl siuntė Argentinon notą, aiškindamosi del jos atstovo Argentinoje pasielgimų. Vienok atsakymas ir aiškinimasis Argentinos valdžios nepatenkino.

Pastaromis dienomis Argentina sumobilizavo karės laivyną, kas daugelio menama nurodo į tos šalies karės rengimąsi.

Prie tų visų bėdų ten prisidėjo dar viena. Aštuonių geležkelių darbininkai sustraikavo, šalies judėjimą suparalyžuodami.

DIDELĖ ANGLŲ ATAKA.

Pereitoj savaitėj anglaities Ypres vokiečius smarkiai užatakavo. Užatakavo 8 mylių frontu ir pasivarė 1 milią. Suėmė anglai suvirš 3.000 vokiečių belaisvėn.

Atakos ilgai nesitęsė. Užtelėjo, užėmė vokiečių pozicijas ir tuojaus pasiliovė. Vokiečiai kontratakomis mėgino atsigriebti, bet prarastų pozicijų atgauti nepajėgė.

—o—

KORNILOVO REVOLIUCIJA BUVO RENGTA SU KERENSKIO ŽINIA.

Pasaulis tapo nustebintas Petrogrado žiniomis, buk už Kornilovo revoliucijos pečių stovėjo dabartinis Rusijos premieras Kerenskis. Jo tikslu buvo nutramdyti kilančią opoziciją ir sudrutinti savo partiją. To incidento eikštėn išvilkimas sukėlė neužsiganėdinimą kaip liberalų taip ir bolševikų partijose. Spėjama kad delei to gali įvykti didelė permaina Rusijos vyresnybėje ir sykiu su tuo Kerenskio karjerą žlugti.

REIKALINGAS RANKINIS ŽECERIS Į "GARSO" SPAUSTUVĘ. REIKIA, KAD BENT KIEK IR ANT INTERTYPE MOKĖTŲ STATYTI. GERA ALGA IR DARBAS NUOLATINIS. ATSIŠAUKTI REIKIA LAIŠKU ARBA ASMENIŠKAI Į "GARSO" ADMINISTRACIJĄ.

Korespondencijos

KENOSHA, WIS.

Rugsėjo 15 d. buvo nepaprastas koncertas. Koncerte dalyvavo vietinis parapijos choras ir iš Chicagos Lietuvos Vyčių Apsk choro sikstetas. Koncertas nusisekė visais žvilgsniais gerai: ponas Just. Kudirka sudainavo solo "Kol jaunas, nevedęs buvau" — A. Pocius; neprasčiau už jį padainavo lietuvių žvaigždutės: ponios M. Janušauskienė ir A. Pocienė. Po solo sekė gerb. žvaigždučių duetas "Nokturnas" — Grodzki ir "Da Pacem" — Curto. Ką ir besakyti: anot išsitarimo gerb. kun. klebono Balinskio, tik Chicagoj Auditorium tokias dainas ir tokį išsilavinimą galima išgirsti. Aštuntoj dalyj programo sekė sikstetas iš Danizetti operos: A. Pocienė, M. Janušauskienė, Justin. Kudirka, J. Balsis, A. Pocius ir J. J. Kazanauskas. Sudainuota puikiai ir atkartota paantrinimui.

Užbaigiant programą su dainavo vietinis choras po vadovyste p. Juozo Kudirkos. Garbė kun. klebonui Balinskui ir p. Juozui Kudirkai už jų pasidarbavimą pakėlimui dvasios tautiškoj ir muzikališkoj sritėje. Daugiaus tokių koncertų ir linksmų vakarėlių!

Koresp.

BRIGHTON, MASS.

Šis miestelis randasi prie Bostono. Lietuvių yra apskaitoma apie aštuonius šimtus. Bet savo parapijos neturim. Beveik per pusę valandos galim nuvažiuoti į lietuvių R. K. bažnyčias už 5c. gatvekariu: į So. Bostono Šv. Petro bažnyčią ir į Cambridge Nekalto Prasidėjimo Pan. Šv. Pirm 2 metų buvom persidaliję pusiau. Vieni kreipėmės su reikalais prie vienos bažnyčios, kiti prie kitos. Paskutiniu du metu beveik visi Brightono lietuviai kreipėsi į So. Bostoną.

Keista, kad tokiame lietuvių skaitliuje nesiranda S. L. R. K. A. kuopos. Esame keli pavieniai nariai, priklausome į apielinkines kuopas. Sena pasaka — kur truksta, ten ir plyšta.

Ašara.

NORTH ADAMS, MASS.

Kariuomenėn šaukiamas.

Iš 104 Susiv. L. R. K. A. kuopos kariuomenėn šaukiamas p. K. S. Pocius (18 Temple St.). Jis yra tos kuopos pirmininku. Pasekmių ir nelaimės išvengimo linkėjimai.

R.

HARTFORD, CONN.

Rugsėjo 15 d. Conway's salėje S. L. R. K. A. 89 kuopa surengė gražų pasilinksminimo vakarą. Prasidėjo 7:30 val. vakare ir tęsėsi iki 12 val. vidurnakčio. Griežė B. Zavadzkio orkestra. Žmonių buvo labai daug ir labai gražiai laiką praleido. Išsiskirstė visi užganėdinti.

V. M. Verigiutė.

C. BROOKLYN, N. Y.

L. D. S. New Yorko ir New Je[illegible] konferencija įvyko 9 dieną rugsėjo, bažnytinėj salėj. Susivažiavimas buvo gana smagus, diena pasitaikė graži ir vietukė buvo gana smagi. Atstovų į konferenciją pribuvo apie 20. Keli svečių atsilankė. Po peršaukimo atstovų su mandatais, sekė komisijų raportai iš nuveiktų darbų nuo pereitos konferencijos. Per P. Sprainaitį patersoniečiams susirinkimas išreiškė padėką už jų pasidarbavimą ant pereito išvažiavimo. Jų dėka keletas dolerių inėjo Apskričio iždan. Vėliau patersoniečiai mano surengti L. D. S. Apskričio vakarienę. Daug kalbėta del spaudos savaitės. Atstovai pasižadėjo uoliai darbuotis. Išrinkta ketveri organizatoriai: 2 iš New Yorko valstijos ir 2 iš New Jersey valstijos, kurie pasirupins silpnas kuopas sudrutinti ir naujas kuopas tverti. Susirinkimas buvo rimtas ir atstovai su gerais įspudžiais išsiskirstė namo.

Ten buvęs.

NORWOOD, MASS.

Iš moterų judėjimo.

16 rugsėjo dieną Nepersotjančios Pagelbos Šv. Panelės draugija surengė draugiška vakariene. Atsilankė gan skaitlingas svečių burelis. Buvo žaislų; taipogi gražaus jaunimo burelis — choras, p. V. Sureikos vedamas susirinkusius dainomis džiugino. Visi vakarėliu buvo patenkinti.

Gaila tik, kad ne visos musų sesutės organizavimosi svarbą supranta. Yra tokių, kurios netik ką į jokią draugiją neprigrulį, bet ir prigulėti nenori. Gaila.

Lietuvos Duktė.

LEWISTON, ME.

P-o V. Rukštelio prakalbos.

Pastaraisiais laikais čia atvyko moksleivis p. V. Rukštalis. Nedėlioje, rugsėjo 16 d., antrą valandą po pietų įvyko prakalbos. Nors diena buvo graži, bet žmonių prisirinko pilnutė šv. Baltramiejaus salė. Ir nesigailėjo atsilankę. Kalbėtojas pašventė savo kalbą, išaiškindamas spaudos galybę. Ragino kiek viena remti ir platinti dorą spaudą, o šlamštams 'pečių' parodyti. Kalba aiški, rimta ir įspudį į žmones padarė.

Pertraukoje buvo užrašinėjami laikraščiai ir pardavinėjama literatura. Taipgi buvo pasakyta keletas eilių.

Iš antro karto kalbėjo apie L. R. K. Moterų Sąjungą, ragino prie jos kiekvienai prigulėti, nurodydamas jos svarbą moterei ir mergaitei.

Toliaus kalbėjo apie šv. Baltramiejaus Dr-ją ir taipgi patarė kiekvienam prigulėti, kad ištikus nelaimei butų kas rupinas.

Užbaigus kalbą buvo rišami cicilikėlių klausimai, kurie manė kalbėtoją "sugauti". Apsiriko nabagai. Kuomet pradėjo rišti tuos jų klausimus, tai spruko per duris, vienas paskui kitą, kad negirdėti, kaip publika juokėsi iš jų nepasisekimų. Dabar vaikščiojo, kaip žemę pardavę.

Kaip girdėjau, tai p. V. [illegible] nesį praleisti, platindamas katalikišką spaudą.

Geros jam kloties!

Bronė.

CHICAGO, ILL.

Vakarėlis.

Rugsėjo 13 d., šv. Jurgio parapijos salėje įvyko šeimyniškas vakarėlis surengtas L. Vyčių 16-tos kuopos pagerbimui naujų narių, įstojusių į viršminėtą kuopą ir priėmimui brangaus svečio, kun. F. Kemėšio. Vakarėlis nusisekė gražiai. Svečių iš kitų Vyčių kuopų buvo apie 200. Jaunuomenė linksminosi, kol susilaukė vakarienės, musų garbių šeimyninkių pagamintos.

Vakaro vedėjas, p. P. Baltutis, perstatė naujus narius, kurių buvo 15. Visiems buvo inteikta po gėlę ir visi buvo sodinami paeiliui ant scenos. Tuo laiku vietiniai kunigai, kun. Vaičiunas ir kun. Albavičius, įvedė ir svečią, kun. F. Kemėšį. Publika priėmė delnų plojimu. Prasidėjo programas. "Vyčio" redaktorius, p. M. Zujus, kalbėjo apie kun. Kemėšio darbus tautos gerovei. Gražiai deklemavo p-lė S. Gedgaudaitė tam tikrą pritaikintą deklemaciją "Tautos Veikėjas" Padeklemavus, toji pati p-lė inteikė kun. F. Kemėšiui gėlių bukietą. Kitas bukietas buvo inteiktas nuo L. R. K. Moterų Sąjungos. Dainininkių žvaigždutė, ponia Janušauskienė, padainavo, jos vyrui ant piano pritariant. Privertė publika vėlei dainuoti kitą dainelę. Deklemavo p-lė Petkiutė, p-lė Dargaitė ir p. Nausėda. Priėjo eilė ir svečiui ką nors pasakyti ir publika to labiausia laukė. Kun. Kemėšis pabriežė apie Lietuvos likimą ir ragino jaunuomenę stoti į darbą. Galop pakalbėjo vietinis klebonas, kun. H. Vaičiunas.

Visi sustoję uždainavo Lietuvos himną. Jaunimas dar pasilinksmino lietuviškais šokiais, kol atėjo laikas namo skirstytis.

P. Gedgaudas.

BRIDGEPORT, CONN.

A. L. R. K. Moterų Sąjungos 18-ta kuopa darbuojasi pagal išgalės. Susirinkimas buvo nedėlioj, rugsėjo 16 d. Narės beveik visos atsilankė. Nutarta surengti [illegible] ty įvairių darbelių: mezgimo, siuvimo, valgių gaminimo. Net šokiai bus mokinama. Kuopa rengia ir jau repeticijas laiko, mokinas teatrą "Velnias ne Boba" ir "Pagal naujos mados". Vakariniai kursai atsidarys 20 rugsėjo dieną, 7:30 val. vakare.

Sąjungietė.

PHILADELPHIA, PA.

Nelaimė.

Atsilankius iš Brooklyno keliems svečiams pas S. Mankų, pastarasis užkvietė automobilium pasivažinėti. Tai buvo 12 rugsėjo d. Kompanijos taip smarkiai važiuota, kad ant užsisukimo automobilius apvirzdamas visus žemėn trenkė. A. Juodsėdis iš Brooklyno ligoninėn nuvežtas mirė. Ant. Povilauskas, tap pat iš Brooklyno, lebesiranda ligonbutyj, sunkiai sužeistas. Jam žandas sutriuškinta. S. Glaudžiutė taip pat ligonbutyj randasi. Jai ranka sulaužyta. S. Monkus, M. Abramavičienė, M. Čižys (iš Brooklyno) ir G. Bublaitė ne taip pavojingai sužeisti. Ligoninėn nuvežus, jiems žaizdos aprišta ir po to namo paleisti.

Vaikinai iš Brooklyno yra kariuomenėn šaukiami, Tad prieš kariuomenėn ėjimą nuvažiavo Philadelphijon paviešėti. Čia juos nelaimė ir patiko.

Koresp.

LOPEZ, PA.

159 S. L. R. K. A. kuopos sekretorius, p. Vincas Urbanavičius yra kariuomenėn paimtas. Sekretoriavimo darbą paliko p. Vincui Grušauskui, kuopos pirmininkui. Sveikatos ir pasisekimo linkime išėjusiam!

V.

PERU, ILL.

(St. Bede's College.)

L. R. K. M. S-mo 3-čia kuopa jau turėjo mėnesinį susirinkimą. Kaip kitais, taip ir šiais metais suvažiavus visiems moksleiviams, per pirmą susirinkimą išrinkta naują valdyba iš šitų asmenų: pirm. A. Rupšis, pirmin. pagelb. J. Čepulis, prot. rašt. A. Peldžius, ižd. V. F. Damašas, ižd. pagelbin. S. Bartkus.

Taipgi per ta susirinkimą likos išrinkta ir literatiška valdyba: pirm. A. Peldžius, rašt. J. Klimas.

Nutarta greitu laiku atvaidinti kokį nors veikalėlį. Tam dalykui sutvarkyti likosi išrinkta komisija iš šių asmenų: V. Damašas, J. Čeputis ir A. Peldžius.

Šiais metais susivažiavo į šv. Bedo kolegiją 15 lietuvių moksleivių.

Artojaus sunus.

NEWARK, N. J.

Juokų vakaras.

Rugsėjo 22 d. L. Vyčių 29-ta kuopa buvo surengusi taip pavadintą "juokų vakarą". Pasibaigus programui ištikrųjų galima buvo pripažinti, kad tai buvo "juokų vakaras".

Publikos "juokų" pasižiurėti susirinko gana daug, tik nežinia iš kokios priežasties toji publika mažai juokėsi. Sako, kad buvo susirinkusi labai "suniurusi" publika; kad ir gražiausi "juokai" negalėjo prajuokinti. Štai kaip juokai prasidėjo:

Pirmiausia scenoje pasirodo "juokdarys" ir pianistas. Visi susijuokiame. "Juokdarys" pradeda dainuoti "Šią naktelę per naktelę". Nicko sau. "Juokdarys parpuola ant žemės, ir vėl visi juokais pasileidome. Atsikėlęs tuojaus vėl traukia "Ko liudi, putinėli, ko liudi". Kaipo ant "juokų" vakaro pradėjau juoktis, bet staiga "juokdariui" bedainuojant "Ko liudi, bernužėli, ko liudi", nežinia kodel taip mano širdį liudnumas suspaudė, kad net pora ašarų per veidus nusirito. Pasirodo "stebuklingas" daktaras, kuris žmones plaktukais ir replėmis gydo. "Daktaro" kambarys — giria. Gydymas atsilieka be jokių pritaikintų žodžių. Trečias pasirodė scenoje p. J. Nevulis su savo "zapasnaisiais". P-as J. Nevulis jau nuo senai yra žinomas, kaipo pasižymėjęs juokdarys, užtai tas programo vaizdelis ir išėjo juokingiausiu ir naturališkiausiu.

Paskum sulošta dviejų veiksmų komedija "Grinoriaus atvažiavimas". Šiame veikalėly dalyvavo geri vaidintojai, tai iš pradžių, kol vaidinimas ėjo daugiaus nudavimais, buvo pusėtinas. Antrame akte, atvažiuojant grinoriui, pasirodė visai nenaturališkas. Žodžiai per visą veikalėlį be jokios reikšmės. Galima pasakyti, visas veikalėlis žodžiuose susideda iš mažų vaikų pasakaičių. Antrą aktą regint, reikėjo geležinės kantrybės, kad išsėdėti ant vietos daugiau pusvalandžio, o apie juokus nebuvo galima manyti.

Žinoma, susirinkusi publika, kurios didžiuma likosi neužganėdinta, mes visą apkaltinima ant L. Vyčių 29 kuopos, kuri nesistengė savo vakaro gražesniu programu užpildyti.

Buvo taip. Keletas mėnesių atgal kuopoj inešta surengti juokų vakarą. Kuopa tą inešimą priėmė ir, berods, linosnoriais keli asmens apsiėmė tą vakarą surengti. Apsiėmėjai juokų vakarą rengė be scenos skyriaus žinios, kurį Vyčiai savo kuopoje turi. Viskas buvo taisoma vienų rengėjų, niekam neparodant savo surašytųjų vekalėlių, kuriuos patys rengėjai pasigamino.

Galop rengėjų juokų vakaras virto ištikrųjų "juokų" vakaru. Vyčiai ant toliaus turi neleisti rengti vakarų tam, kas nori, bet turi pavesti vakarų rengimą tam tikroms komisijoms, kurios kuopos yra išrinktos ir kurios tokių "juokų" vakarų nerengtų.

Jaunas Vytukas.

NEWARK, N. J.

Tautos Fondo 1-mas skyrius laikytame mėnesiniame susirinkime rugsėjo 21 d., nutarė griežtai reikalauti, kad Lietuvių Dienos, Wilkes - Barre, Pa., seimo išrinktasis Centralinis Komitetas tuojaus išsiųstų surink tuosius pinigus į Lietuvą badaujantiems, o ne į Petrogradą, kaip paskalos leidžiama.

Mus skyrius, kaipo dalyvavęs aukų rinkimę, turi pilną teisę nepripažint dabar pasivadinusio Centralin. Komiteto, bet reikalauja, kad tą darbą atliktų tikrasis C. Komitetas, kuris buvo išrinktas prieš Lietuvių Dieną.

Pirm. **Kaz. Vaškevičius.**
Rašt. **J. J. Liudvinaitis.**

NEW BRITAIN, CONN.

Maloni naujienėlė.

Rugsėjo 23 dieną šv. Andriejaus bažnyčioj kalbėjo kun. Petras Saurusaitis iš Waterbury. Gerb. Blaivybės apaštalas yra, beabejo, visiems žinomas. Reikia pripažinti faktą, kad nemaža gero yra padaręs tarp musų brolių lietuvių, nupiešdamas aniems girtuoklio blėdingus papročius ir biaurius inpročio pavyzdžius. Pagaliaus, suteikė keletą galingų sužėrus. gestijų, kaip reikia pergalėti alkoolį ir visomis išgalėmis prieš jį kariauti.

Numetus alkoolio jungą ir išblaivinus ukanotą nuomonę brolio girtuoklio, blaivybė triumfališkai užviešpatans, ir tuomet musų broliai lietuviai išriš labai svarbią užduoti, atsisveikindami su savo didžiausiu priešu, alkooliu.

Dieve duok daug tokių apaštalų blaivybei, o kun. Saurusaičiui sveikatą. **Po pamokslui šimtas ir penkiosdešimts žmonių padarė blaivybės prižadus.**

Matęs.

WESTFIELD, MASS.

Šioj kolionijoj lietuvių mažai randasi. Su mažais skaitant apie 600. Bet visi turi gerus norus. Nesenai pradėjo bažnyčią statyti. Mano ateinančio mėnesio pabaigoj inciti į bažnyčią. Statymui dedame visas jėgas. Tokiai mažai saujelei nėra lengva. Kitos parapijos turi pradėjusios jau kelis metus atgal, o dar ir šiandien nepasistatę.

Daugiausia pasidarbuoja šv. Kaz. Karalaičio dr-ja. Taipogi ir šv. Onos dr-ja nemažai darbuojasi, o ir pavieni asmens kaip galėdami stengias. Dėja, karė daug klindo. Daugybė jaunuolių tikias, kad reikės tarnyston eiti.

Pereitą nedėlią iš musų kolionijos išvažiavo 101 naujukas. Palydėjo ant stoties didelė žmonių minia. Dangelis iš tų buvo lenkai ir vienas lietuvis, Kastantinas Gregoravičius.

Ant egzaminacijos 25 rugsėjo d. stojo Juozas Žekonis, Pr. Mickevičius, Pr. Cykerka, Pr. Kundrotas, V. Vinkelis, B. Greičius, L. Vyčių 30 kp. raštininkas A. K. Masaitis, vienas iš veikliausių darbininkų katalikiškoj dirvoj. Kas su jais atsitiks, vėliaus pasistengsiu pranešti.

Tėvynę Mylintis.

CLEVELAND, OHIO.

Rugsėjo 16 d. C. L. D. Sanryšis buvo surengęs vakarą su plačiu įvairiu programu. Visas to vakaro pelnas yra skyriamas Lietuvių Salės Bendrovei.

Programą išpildė L. Vyčių 25 kp. choras, C. L. T. choras ir "Varpo" choras. Kalbėjo A. Zdanevičius, J. Marozas ir p-lė Br. Skripkauskaitė. Ši kalbėtoja pirmą syk pasirodė su prakalba. Jausmingai ir gyvai visus ragino pirkti bendrovės Vyčių choras veda-

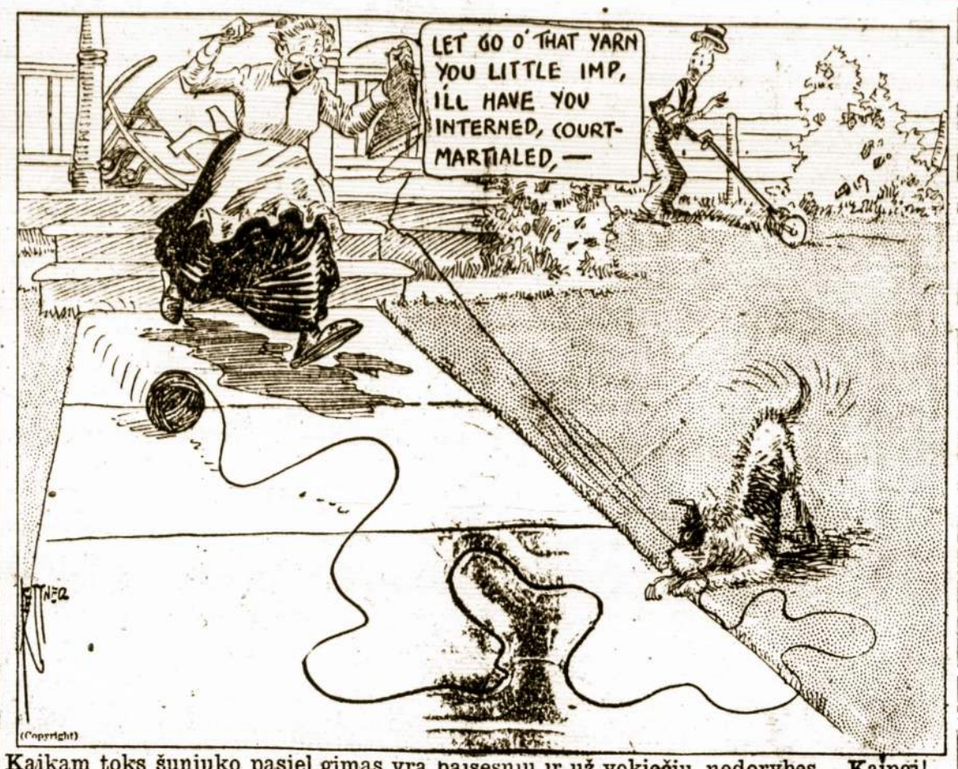

Kaikam toks šuniuko pasiel gimas yra baisesniu ir už vokiečių nedorybes. Kaipgi!

Didelis Bazaras.

NEW HAVEN, CONN.

Rengiamas **Šv. Kazimiero Lietuvių R. K. Parapijos,**

Pulaski Svetainėje,

607 State Street, New Haven, Conn.

RUGSĖJO 22 — 29 d., 1917.

Šokiai bus kas vakaras, griežiant puikiausiai orkestrai. Tikietas visiems vakarams 75 centai.

Taipgi bus labai puikus koncertas toje pačioje vietoje nedėlios vakare, rugsėjo 23 d. Muzikantai bus vietiniai, visokių tautų, labiausiai atsižymėjusieji tame amatė. Tarpe jų bus ir musų garsus muzikas **p. J. Saurys.** Prie to viso bus ir garsiausi solistai, kurie, be abejo, netik visus užganėdins, bet ir nustebins visus savo gabumais.

Visi esate nuoširdžiai kviečiami atsilankyti į minėtą vietą paskirtame laike.

RENGĖJAI.

mas p. A. Z. Vismino sudainavo 2 daini ir p. J. Šeštokas sudainavo solo "Naujoji Gadynė". Vytė p-lė T. Lekavičiutė padeklemavo "Draugams". J. Šeštokas nemažai priju kino beskambindamas ant balalaikos "Laisva Mergele" ir ant atšaukimo "Kaip Cicilikui Atsitiko" (iš "Žvirblio"). Deklemavo vytė p-lė B. Šerkšniutė "Neužmirškim vargstančių". Jautrei pasakė šias eilutes. C. L. T. choras sudainavo daini. J. Klimavičienė padainavo solo ir du duetu buvo sudainuota. Galop dar vyrų "Varpo" choras padainavo porą dainų ir K. Bagdonas solo. Vyrų choras silpnai atliko dainas. Nežiurint kaikurių programo dalių silpnumo, vistiek publika likosi pilnai patenkinta.

Išleistuvės.

Rugp. 17 d. L. Vyčių 25 kuopa pagerbimui savo narių, kurie bus pašaukti į kariuomenę, surengė šeimyniška vakarėlį su programu. Vakarėlis buvo liudnas. Prieš vakarienę visus busimus kareivius vytės rožėmis padabino. Buvo pora pašaliečių—ir tie nebuvo aplenkti. Susėdus už stalo, besivaišinant, likosi išpildytas programas. Daug pasakyta prakalbėlių ir tai gerų. Jaunutės mergaitės graudingais balseliais pasakė eilutes: Adelė Kužmauskiutė—"Į karę", Olesė Baltrušaičiutė — "Rutų darželis". Žymesnę prakalbą pasakė kun. J. Halaburda, kuris nupiešė Suv. Valstijų šioje karėje tikslus. Kalba buvo įspudinga. Al. Banevičius savo prakalbėlėje davė sumanymą, kad už mirusius karėj lietuvius butų užpirktos mišios. Visi tam pritarė ir likosi padaryta kolekta. Aukavo: kun. J. Halaburda $10.00, Al. Banevičius $5.00. Po 1 dol.: J. D. Žitkevičius, S. Pašaveckas, R. D. Žitkevičius ir A. Rudbalis. Po 50c.: A. Žaladonis, V. Šaukevičius, A. Čerkesas, A. Uselis, J. Verseckas, J. Žydonis, V. Bukauskas, J. Čerinauka, J. Andžiulaitis, J. Čerkesas, P. Sabalis, A. Ribinskas, P. Štaupienė, A. Grigalius, C. Bekenaitė, O. Keršiutė, A. Saukevičius ir N. Paliunis. Smulkių $5.65. Viso labo 34.40. Už tą sumą bus užpirktos mišios už užmuštus kareivius.

Galop dar ir kaikurie iš kareivių atsisveikindami pasakė prakalbėles. J. Verseckas ir J. Skliutas dėkojo už tokį pagerbimą ir linkėjo, kad ir ant toliaus nepaliautų darbavęsis L. Vyčių gerovei. Girdžiant tas prakalbėles, dauguma susigraudino, apgailestaudami savuosius brolius. Atsisveikino su nuliudusia širdimi. Užbaigoje padainuota "Lietuva, Tėvyne Musų".

Š—nis.

S. MANCHESTER, CONN

Seną giesmę gieda.

Kuomet "Keleivio" korespondentams buvo pasiulyta 100 dol., jei jie prirodys, kad jų suminėti asmens yra S. L. R. K. A. 164-tos kuopos nariais, tai tie ponuliai vėl senas dudas paleido. Esą jie nenori to šimto dolerių. Na, ir kurgi čia norės, kad priparodyti negali, o negalėdami, tai ir siulomos dovanos išsižadėti turi.

Su protaujančiais žmonėmis galima susišnekėti, tik ne su "Keleivio" korespondentais. Su jais nėr ko ginčytis. Jie tik žino žmones šmeižti, tad jus ir palickam juose skęsti.

Karėn keliauja, o tiek drąsos ir išdidumo, kad visus stebina toks Amerikos jaunųjų upas.

164 kuopos balius.

S. L. R. K. A. vietinė kuopa rengia balių 29 rugsėjo dieną. Pradžia 7:30 val. vakare. Inžanga vyrams 25c, o moterims ir merginoms 15 centų. Užprašome atsilankyti visus.

Narys.

HOMESTEAD, PA.

Klaidos atitaisymas.

"Garso" 19 num. tilpo korespondencija p. K. Kauniškio, kurioje įsiskverbė pora klaidų.

Pirma klaida: "P. J. Grebliunas, ukininkas, užsiprašė pas save ir pavaišino". Taip, ukininkas, tik neužsiprašė pas save. Pavaišino pas tą patį ukininką, kur prakalbos buvo.

"Vargoninkas p-as J. Jaunuolis". Buvo vargon. p. J. Sanulis. "Dabar vargoninkauja p. Brazinskas". Ne Brazinskas vargoninkauja, bet p-as Bronislovas Nekrasas yra Homestead'o vargoninku. Vyčių choras p. K. Pakšto prakalbose, Wilson, Pa., dalyvavo vedamas vargon. p. B. Nekraso.

K. Brazokas.

VALGIO TVARKA AMERIKOS ARMIOJE.

Dėja, į armijas imami žmonės sveikais, gerais viduriais ir da geresniu apetitu. Dargi kiekvieno kareivio butina kvalifikacija yra normaliai viduriai. Tuščiom nekariausi, taigi kareiviai frontan išsikrausto su pašėlusiais apetitais. Valgis kariuomenėje ne paskutinioje victoje stovi ir pertai virėjas užima garbingą vietą.

Kokią virėjas vietą užima Amerikos kariuomenėje Prancuzijoje ir kaip į jį atsineša kareiviai, ganėtinai apibudina New Yorko 'Globe' korespondentas J. B. Wood. Paduosime jo aprašymą.

Armijos didvyriai.

— Kas yra didvyriu Amerikos kareivio akyse, — klausia žmogus, kareivių psychologija žingeidaujantis.

— Komanduojantis generolas, suprantama, — pertraukia jo draugas, matomu klausimo kvailumu nustebintas.

— Ne, ne jis. Aš jo dar nėsu matęs, — atsako kareivis, vinių prikalinėtu batu velėną spardydamas.

— Tuomet kapitonas, — mintį pakiša gudrusis draugas, per kelius rangus žemyn nusileizdamas.

— O, jis yra nieko sau ir mes visados jį saliutuojame, bet yra dar kiti, — sako kareivis.

— Kaipgi apie jusų seržantą, veteraną oficierių su šiurkščia kalba ir tvirtomis taisyklėmis, — klausia draugas, pasitikėjimo nustodamas.

— Mes visi už jį, bet yra dar ir daugiau taip gerų kaip ir jis, — užsispiria kareivis.

— Galutinai kasgi jusų kompanijos bosu yra? — pirmasis klausėjas neatleidžia.

— Virėjas, kasgi daugiau? — choru pustuzinis atsako.

Še jums didvyris, kompanijos virėjas. Virėjas gali buti karšto budo, pikčiurna, jo uniforma taukuota, akys nuo dumų paraudonavę, bet prie bendro stalo jis yra labiausia gerbiamu asmeniu.

Jeigu jis yra ir nekoks virėjas, tikrenybėj visai prastas, nieks jam į akis nešoka, ką gali padaryti vyriausiam seržantui, jei jis pasitaiko kiek nuolaidesnis. Dargi prasčiausiam virėjui išmėtinėjimai, murmėjimai atliekami nuošaliai ir jam negirdžiant.

— Klausyk, virėjau, inkrėsk dar man kiek valgio, — prašo kareivis, ateidamas su alavine torisle taip su duonos šmoteliu išsluostyta, kad pirmesnio valgio nė pėdsako neliko.

— Šį vakarą antru kart nesiduoda, — atsako valgio seržantas.

— A, buk geru žmogumi, aš badauju, — kareivis vis prašo.

— Nieko negausi. Kiti dar visai atėję nebuvo. Važiuok, sveikas, nes užtektinai jau gavai, — seržantas galutiną nuosprendį išduoda ir tuo dalykas užsibaigia.

Virėjas yra "bosu".

Amerikos kareiviai visuomet išalkę yra ir prietelišku, geri santikiai su virėju reiškia tą patį, ką geri santikiai su šeimyninkės dukterim, jei antros pyrago porcijos pageidautum. Jis yra kompanijos autokratas. Kiekvienas, kuris papuolė į kompaniją valgio laiku, tuojaus sužino, kad progos gerai pavalgyti — nors kartais prisieina užkandžiauti ant žemės sėdint, vienoj rankoj torielių laikyti, o su antra valgį burnon kimšti — yra kurkas geresnės ir didesnės, jeigu pirmutinė vizita bus sudėta valgio seržantui, negu kapitonui. Kapitonas, gali buti valgo nuošaliai nuo stalo iš lentgalių sukalto ar tiesiog nuo skrinios. Vienok tuli formališkumai užlaikomi ir tarp oficierių. Kapitonas nevisuomet gali liuosnoriu svečiu buti, ir nėra gražaus apsiėjimo pavyzdžiu, jei pats save pas ką nors į svečius užsiprašysi.

— Klausyk, seržantėli, ar yra progos kiek daugiaus pagromuliuoti? — yra gera prašymo formula.

— Alkanam žmogui visuomet galiu seną patelnę pagramdyti, — yra paprastu virėjo atsakymu.

— Nenoriu sveiko apsukinti, bet aš neturiu su savim torielės, — jo paprašai.

— Rods, kad dar ekstra pas mane randasi. Aš sveikutį aprupinsiu, — atsako jis, ir gauni valgyti.

Amerikos armija valgo gerai, bet vėlgi viskas iki mažmožiui apskaitliuojama. Porcijų nuskiriama lygiai tiek, kiek žmonių kompanijoj randasi, ant tiek ir tiek dienų ir ant to kareiviai maitintis turi. Valgio seržantui paliekama žinrėti, kad kiekvienas skirtą porciją gautų ir kad po nuskirto laiko nieko neliktų. Tas reiškia gerą išskaitliavimą, o jis mieravimui tevartoja akį ir didelį šaukštą. Tai yra viena priežastis, kodel svečiai nėra labai pageidaujami ir kodel jie valgio normą iš vėžių išstumia. Antra, kiekvienas turi savo torielius. Oficierius ar kareivis, kuris jas pametė, ar kas jam nudžiovė, yra tikrai be laimikio. Virėjas greičiaus suras, negu kapitonas.

Virėjų neperdaugiausia.

Prie kiekvienos pėstininkų kompanijos iš 204 asmenų yra valgio seržantas ir 3 virėjai. Nuo kompanijos iki brigadai, taip yra sutvarkyta: kiekviena kompanija iš 204 vyrų turi 1 seržantą, 3 virėjus, 1 virtuvę ir 1 valgiams vežimą. Batalijonas iš 766 žmonių turi: 4 seržantus, 11 virėjų, 4 virtuves ir 4 prie jos vežimus. Pulkas - regimentas iš 2736 asmenų: 14 seržantų, 38 virėjus, 15 virtuvių, 28 vežimus. Brigada iš 5491 kareivio: 28 seržantus, 77 virėjus, 30 virtuvių ir 58 prie jų vežimus.

Veikiančioje armijoje oficieriai tą patį valgį vartoja, ką ir kareiviai. Jeigu ką užsigardžiavimui ekstra gauti nori, jie gali tai savais pinigais pirkti, lygiai kaip ir kiekvienas armijos žmogus. Valdžia duoda cukraus kavai, komfitų, džiovintų ir prezervuotų fruktų. Valgio laiku kareiviai prieš virtuvę į eilę sustoja. Kiekvienam kareiviui priėinant seržantas į jo torielių deda mėsos, pupų, daržovių; vienas virėjų duona aprupina, kitas kavos puodus pripila, trečias gi ugnį prižiuri. Kuomet visi kareiviai apdalinti yra, seržantas valgį oficieriams nuneša ir jiems patarnauja. Tai yra vienatinis patarnavimas, kokį oficieriai gauna. Tas pat ir laivyne. Išmintingas tai valdžios parėdymas. Oficierius žino, ką jo kareiviai valgo, nes jis tą pat gauna.

Skirtumų armijoj nėra.

Tuli žmonės mano, kad daugelis kareivių ir jurininkų dikčiai laiko praleidžia oficieriams betarnaujant. Tokis išmislas nėra teisingas. Kiekvienas oficierius turi "streikierių", kuris patarnauja jo asmens reikaluose. Betgi tai yra grynai liuosos valios darbas. Patarnautojas gauna ekstra nuo oficieriaus užmokesnį ir tokį darbą jis turi atlikti liuosu nuo pildymo pareigų laiku. Liuosnorių visados nestoka del progos nuošaliai kiek uždirbti. Prie kiekvieno pulko yra keli asmens, kurie turi knygvedystės ir kitus rašto darbus atlikti. Juos išėmus, visi kiti kareiviauja.

Dargi kompanijų oficieriai savo kompanijai už valgį tulą mokesnį duoda. Valdžia jiems porcijų neskiria. Jie, taip sakant, turi tik kompanijos virėjų patarnavimą. Kuomet gi dalykas priėina prie pulko, brigados, divizijos oficierių, tieji nė to neturi. Valdžia jiems nė virėjų, nė porcijų neskiria. Jie negali prie kompanijos virtuvių pritilpti ir jų patarnavimu naudotis. Tad jiems prisieina patiems virtuves suorganizuoti.

Prancuzijoj šiais laikais tas padaryti yra nelengva, nes visi tinkami ir atliekami vyrai Prancuzijos armijose randasi. Kuomet Amerikos armija atsidurs mūšių laukuose, dalykas dar labiau pa aršės. Generolas Sibert turi virėją, kurį gavo geraširdžio prancuzų generolo rupesniu. Tos sunkenybės išrišimui yra viena propozicija, kad iš Amerikos but atsiųsta virėjai, kuriems algą mokėtų patys oficieriai, kadangi valdžia tam reikalui nieko neskiria. Jie aprupintų daugelį, kurie į kareivių kategoriją patekt negali ir išrištų savaimi nemenką propoziciją.

Kol tai įvyks, virėjas yra netik kompanijos, bet ir generalio štabo autokratu.

REIKALINGA mergina ar moteris prie namų darbo. Atliekama laiku gera proga pasimokinti dirbti krautuvėje (grosernėje). Gera alga ir darbas nuolatinis.

K. BUNDONIS.
688o. 2-nd St. Brooklyn, N.Y.

S. L. R. K. A. Nariams

Pranešimas.

Šiuomi pranešame visiems nariams, kad išėjo naujas leidinys apie apdraudą: "Ant Apdraudos Lauko". Šiame rinkinyje yra surašyta gabiausių agentų argumentai, su kurių pagelba apdraudžia milijonus žmonių gyvasčių ir padaro naudą visai šaliai.

Jus Susivienijime turite buti gyvus, veiklus nariai. Jus turite stengtis prirašyti daugiausia naujų narių ir neapleisti senųjų. Kad buti tokiu naudingu žmogum Susivienijimui ir visai lietuvių tautai, jus turite mokintis nuo kitų. Jie daug laiko ir vargo padėjo iki visa tai išmėgino. Jums jau nereiks praktikuoti, o tik sekite anų pėdomis.

Kam tik rupi Susivienijimo gerovė, butinai turite žinoti tuos agentų argumentus ir panaudoti juos prirašymui naujų narių.

Galima gauti už 10c. pas:

P. P. PETRĖNAS,

422Island Ave., Rockford, Ill.

(Neprigulintiems prie Susivienijimo neparduodame.)

Su naujais 1917 metais eina toliau reguleriai literaturos, mokslo, visuomenės ir politikos mėnesinis laikraštis papiginta kaina, tiktai už $2.00 metams, :

"PAŽANGA"

"PAŽANGA" yra mėnraštis ir skiriama prasilavinusiems lietuviams ir apsiskaičiusiems darbininkams.

"PAŽANGA" sutraukė prie savęs gabiausius Amerikos ir Europos lietuvių rašytojus, pripildoma fodel originaliais raštais.

"PAŽANGOJ" gvildenama aktualiai liet. tautos klausimai.

"PAŽANGOJ" rasi dailiosios literaturos, nes jai bendradarbiauja talentingi Amerikos ir Europos literatai.

"PAŽANGA" pažymi įvairius pažangos apsireiškimus.

"PAŽANGA" nušviečia ir gvildena gyvenimo klausimus tautiškai - krikščioniškoje dvasioje.

"PAŽANGOJ" pertai plati dirva jauniems literatams ir mokslo vyrams parodyti savo gabumus ir juos lavinti.

Metinė prenumerata $2.00, pusmečiui $1.25, pav. num. 20c.

Visuose Redakcijos ir Administracijos reikaluose kreipkites šiuo adresu:

"PAŽANGA"

614 W. Mahanoy Ave., Mahanoy City, Pa.

Reikalingi agentai. Nuleidžiama 25 nuošimtis.

Lietuvos Žemės Bankas

Lietuviai neįstengs greit atsistatydnti, jei negaus kurnors paskolos. Dieve gelbėk lietuvius ateityj nuo skolų žydams irkitiems svetimtaučiams!

Kad duoti Lietuvos ūkininkams žmonišką paskolą, mes, lietviai, tveriame Lietuvos Žemės Banką.

Amerikos lietuviai už 100,000 dolerių šėrų jau paėmė; reikia, kad paimtų dą už 900.000 Reikia, kad Amerikoj mes sudėtume banko pradžiai nors 1.000.000 dolerių.

Amerikos lietuviai: kurie norite atnešti tėvynei naudą, o sau turėti gerą pelną, rašykitės į Lietuvos Žemės Banką! Nėr pasaulyje pelningesnių ir saugesnių įvestinimų, kaip įvestinima žemės bankų šėruose: apart to, ką bankas už šėrus moka dividendus arba procentus, da, paprastai, šėrai mets į metą kįla.

Amerikos lietuviams juo patogiau yra rašytis prie minėtojo banko, nes Europos pinigai yra pigūs. Vienas 50 dolerių vertės šėras, sulyg dabartinio kurso, daro apie 172 rubliu 50 kap. Po tiek moka Europos lietuviai už vieną šėrą. Puikiausia proga. Kurie norite pelninagi išmainyti dolerius į rublius, rašykitės prie mūsų banko.

Vienas šėras kaštuoja 50 dol. (apie 172 rub. 50 kap.) ,du šėrai 100 dol. (apie 345 rub.) ,ir tt. Pinigus galite išmokėti į šešis mėnesius. Kas nori gali greičiau įmokėti. Gavę pinigus, tuoj mainysime į rublius ir kiekvienam skaitysime sulyg kurso. Kas pavėluos, o rublis bus pakilęs, tas turės primokėti, kad vertę 172 rub. 50 kap. (150 r.— pamatinė šėro kaina ir 15 nuoš., t. y. 22 r. 50 k. — į perviršį — surplus'ą; tai-gi išviso 172 r. 50 kap.)

Iki banks nepradės veikti, pinigai bus sudėti Guaranty Trust Cs. New York City trijų vardais: kun. J. Žilinskis, kun. T. Žilinskis ir M. W. Bush.

Laiškus, čekius arba money orderius siųskite adresu:

Rev. J. Žilinskas

c/o REV. THOMAS ŽILINSKAS

50 W. SIXTH ST., SO. BOSTON, MASS.

Redakcijos Pastabos.

ORGANIZATORIŲ KLAUSIME.

Seimo užgirimas samdytis S. L. R. K. A. organizatorių buvo geras ir gražus dalykas. Nuskirta net tam tikras atlyginimas. Dėja, praktikoj dažnai ne taip išeina, kaip tarimas lemia. Šiam atvėjuje praktika ragus pastatė ir dalykas nepageidaujamon pusėn pakripo.

Dalykas dabar taip stovi. Atėjo ruduo, čia pat ir žiema, kuomet patogiausia organizatoriui veikti but galima, o organizatoriaus kaip nėr, taip nėr. Centro valdyba ieškojo tinkamo organizatoriaus — nesurado. Nužiurėtieji asmens įvairių aplinkybių delei atsisakė. Organizatoriaus net per organą ieškotą, bet ir tokių pilnai kvalifikuoti galimų nesusirado. Kaip del daugelio nemalonumų, taip ir šiame atvėjyje galima kaltę ant karės suversti. "Draft'as" praretino visose srityse darbininkų skaičių, taip kad atliekamo Susivienijimui darbininko - organizatoriaus nebesusirado.

Vienok už Susivienijimą agitacija reikalinga, reikalingi ir organizatoriai. Agituojame, kad kiekvienas Susivienijimo narys organizatorium virstų. Bet toji agitacija tik keleto širdžių pasieks. Daugelis ir be to paraginimo darbuojasi. Taip dalykai nuo daugelio metų stovėjo ir nors to darbavimosi vaisiai gražųs, bet visiems juk aišku, kad reikia dar naujo akstino. Juo turėjo buti centralinis organizatorius. Jo nėsant, reikia kitokių budų ieškoti.

Ne vienas apskritys seime skundėsi, kad jie darbo ganėtinai neturį. Su organizatorium taip dalykams susidėjus, agitacijos darbas visu svarumu ant apskričių kris ir prie gerų norų darbo pakankamai turės.

Vienas Susivienijimo narių paduoda štai kokį agitacijos projektą. Tegu kiekvienas apskritys išsirenka tinkamą organizatorių ir pasiima prirengiamąjį darbą atliktų. Tesusižino su kuopomis, kur jų nėra su šiaip asmenimis, Susivienijimui prijaučiančiais, kurie surengtų prakalbas. Vienu žodžiu, sudarytų organizatoriui maršrutą. Organizatoriams kelionės lėšas ir už darbą atlyginti galėtų Centras iš Seimo skirtos sumos centraliniam organizatoriui. Tuomet vieton vieno, butų keletas organizatorių. Tieji, kolionijoj prakalbą pasakę, pasiliktų ten dviem ar daugiau dienom. Vietiniams prigelbstint, galėtų per gyvenamąsias vietas pereiti, į narius prikalbinėjant. Už prikalbintuosius organizatorius vėla gautų Seimo nubalsuotą komisą. Tokiu budu apskričiai ir kuopos gerą darbą atliktų, o organizatoriai - prakalbininkai nuskriaustais nebutų.

Kiek žinome, tam sumanymui Centras pritaria. Bet čia dalykas labiau nuo apskričių, nuo pačių narių ir jų pasidarbavimo priguli. Ko ne ko, o pasidarbavimas mums begalo reikalingas.

KATALIKŲ SPAUDOS SAVAITĖS.

Pernai daugumoj kolionijų katalikai lietuviai vienoj savaitėj buvo išsijudinę praplatint katalikišką spaudą. Nors tai buvo pirmas toj srityj mėginimas, bet pasekmėmis buvo galima pasidžiaugti. Šiemet vėl musų kolionijos bruzda ir nebus nė vieno lietuvio kataliko, kuriam prieš akis nebus pastatyta reikalas sau dvasios suraminimo ir peno katalikiškuose raštuose ieškoti. Bent vieną savaitę katalikiškus laikraščius skaitantieji ir musų tarpe besidarbuojantieji pasišvęs netik apie apšvietos reikalingumą kalbėt, bet tą apšvietą sklėjs apčiuopiamu budu — katalikiškų laikraščių ir raštų platinimu.

Į tą išganingą mus tautai darbą jau įsikinkė daugelis musų kolionijų ir kiekviena diena vis naujų darbininkų pristato. Draugijos, organizacijos, kuopos apie tai ir kalba, ir darbininkus nužiuri, ir aukų nesigaili. Veikia ir Katalikų Spaudos Komisija, kuri spaudos savaičių reikalus ir spaudos platinimą tvarko. Toji komisija savo veikimo išdirbtus plianus pagarsino, į laikraščius atsišaukimus parašė, spaudos platintojų armiją organizavo ir tebeorganizuoja ir daugelį kitų darbų atliko. Kad lietuvius prie taip naudingo pasidarbavimo pripratinus - priraginus, ji išleido tam tikrą knygutę, p. F. V. parašytą. Užvardinta tą leidinį "Skaityk — Galvok", o už obalsį pastatė "Gudriai manyk, gerai daryk". Kuomet pasaulį kasdien keičia visokios perversmės, įvairus obalsiai skleidžiama, žmonijos gyvenimas virte verda — žmogui reikalinga gudriu buti, daug dalykų žinoti. Gudrumo ir pažinojimo kelias per katalikišką spaudą tėra. Laikraščių neskaitantis šiais laikais nė gudrybės, nė pažinojimo neturės. Tą visą gerai išpasakoja ir nurodo p. F. V. savo 16 puslapių knygutėj. Ją kiekvienam į spaudos platinimo darbą išsirengiant reiktų perskaityti, kad tamsybės užkariavimui amunicijos prisirinkus. Reikia ją perskaityti visiems, kas tik spauzdintą žodį mėgia ir tiems, kurie į jį nepaisančiai atsineša. Tą knygutę perskaitęs to nepaisymo nusikratys.

Kadangi Kat. Spaudos Komisija savo leidinį pirmuoju užnumeravo, galima iš tos numeracijos spėti, kad susilauksime ir daugiau leidinių. Nebus pilnas paminėjimas, jei nepažymėsime kad pirmasis leidinys kainuoja 5 centai ir yra pas komisiją sukrautas, kurios antrašas 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Komisijai besidarbuojant privalu visų kolionijų viešojo veikimo darbininkams krutėti ir uoliai prie Spaudos Savaitės ant vietos rengtis. Bus tai gero darymas. Iš to darbo, duok Dieve, kad galėtume šiais metais pasidžiaugti ir pasigerėti.

LIETUVIŲ DIENOS RINKLIAVA IR JOS IŠSIUNTIMAS.

Užpereitame (18) numeryje rašėme, kad Lietuvių Dienos rinkėjams ir aukotojams yra nuodeminga Lietuvių Dienos rinkliavos Lietuvon išsiuntimu nesirupinti. Aiškinom ir apie buduš, kaip tuo rupintis parankiausia butų. Mums rodės ir rodos, kad pasekmių gausume išsamiausiu budu yra Lietuvių Dienos rinkėjų ir aukotojų seimas. Tas seimas netik tam tikras rezoliucijas valdžios inteikimui pagamintų, bet išrinktų ir tam tikrą komitetą, kurio uždaviniu butų visais galimais budais ir keliais aukų Lietuvon išsiuntimu rupintis.

Ligšiol išsiuntimu Raudonojo Kryžiaus globoje esančius pinigus rupinosi Centralinis Komitetas, kurio sąstatas nebetoks, kokį Wilkes Barre seimas sudarė. Tas naujasai komitetas vis sakosi, kad jis "visais galimais" budais pinigus išsiųsti rupinasi. Kiek žinome, tie "visi galimi budai" buvo C. K. nutarimas pinigus išsiųsti ir tuo reikalu adv. Lopattos Washingtone atsilankymas. Tai ir visi "galimi budai". Kitokių jis nesurado ir surasti nesirupino. Laikraščiai ragino, kad prie išsiuntimo darbuotųsi originalis komitetas. Dabartinieji C. K. nariai su adv. Lopatto priešakyje jokiu budu pirmesniųjų komitetan atstovų prisileisti nenori. Tą nenorą parodė ir visa tautininkų - laisvamanių spauda Na ir kur čia norės. Centralinin Komitetan patekę tautininkai - srovininkai negi norės gražiuoju pasišalinti. O tautininkų - laisvamanių spauda savo srovei mato didelį pliusą, kol jie prie tų pinigų pretenzijas turi. Aišku kodel jie prie aukų išsiuntimo kitų prileisti nenori. Dabartinis komitetas galės išsiųst— gerai, negalės — dar geriau. Besiteisinant "valdžia neleidžia", išsiuntimas net po karės nusitęsti gali. Kuomet nors tie pinigai turi buti Lietuvon išsiųsti ir, ot. tautininkai - laisvamaniai direktivos teisę turėdami, išsiųsti gali nurodyti ten ir tam, kur jų politikos išrokavimas ir srovės nauda diktuos. Galų gale Lietuvių Dienos rinkliava gali buti jų šrovės išganymu.

Bet juk lietuviai aukas rinko ir dėjo ne tam, kad kuriai nors srovei naudą padarius, bet kad del karės nukentėjėlius sušelpus. Ir tai sušelpti reikia dabar, tuojaus. Veltui spyrsime ką nors originalį komiteto posėdį sušaukti: prie to šrovės politika neleidžia. Veltui ragin sime aukas išsiųsti pasirupinti, veltui "pamokslus" C. K. sakysime, į jo dabartiniųjų narių širdis apeliuosime. Jei jie už "visų galimų budų" ir "valdžia neleidžia" mokėjo pasislėpti, ir ateityje pataikys. Reikia rinkėjams ir aukotojams susivažiuoti, tam tikrą komitetą išrinkti. Reikia pasirupinti, kad valdžia leistų ir parodyti, kad dabartinis C. K. ne visus galimus budus panaudojo.

Seimas reikalingas, apie tai abejonių buti negali ir juo rupintis reikia. Nesirupinsime — busime kalti, kad del karės lietuvių vargus, kuomet labiausia reikia, nemažiname, busime kalti, kad del to nesirupinimo gal ne vieną musų brolį ar seserį į aną svietą nuvarėme. Baisu, kad Amerikos lietuvių ateityje del to nekaltintų visa musų tauta.

Ne musų galėje tą seimą sušaukti, kuriam vietą Pittsburgh'ą nurodėme. Seimą sušaukti galėtų ar Wilkes - Barre išrinkti į Lietuvių Dienos Komitetą, ar patys Lietuvių Dienos skyriai, rinkėjai ir aukotojai. Jų pareiga tuo pasirupinti ir jų žinioje Lietuvių Dienos rinkliava yra, o ne dabartinio C. K., kuris yra aiškiu vienos srovės fondu.

Spaudoje, žmonėse kilo ir vis dar keliami del Liet. Dienos rinkliavos vaidai, ginčai, nesusipratimai. Iš to naudos Lietuvai nėra, ir Lietuvos alkanų žmonių vaidais nepapenėsime. Susivažiuokime, atraskime išsiuntimo budus, nusiųskime kam reikia, kam tos aukos priguli — netik savo pareigą atliksime, bet ir vaidus žymiai sumažinsime.

Dar sykį atkartosime: kieno pareiga yra, tieji tegul ir pasistengia tą pareigą išpildyti.

DALYKAI AIŠKĖJA.

Apie tuos notikius, kurie pas mus sutvėrė taip vadinamąją "šnipų istoriją" ir apie kurią pastarajame "Garso" numeryje rašėme, daugiau žinių gauname.

"Tėvynėje" rugsėjo 21 d. laidos, p. St. Šimkus paduoda savų išvedimų pluoštą, už kuriuos visokeriopa atsakomybę apsiima. Jis taip dalyką atpasakoja:

> Man atvažiavus į New Yorką teko iš vieno - kito girdėti, jog tulas p. K. Pilėnas esąs Anglijos valdžios agentu, sukinėjasis tarpe lietuvių ir kaž-ką neaiškaus veikiąs. P-as Račkauskas kartą išsikalbėjo, jog p. K. Pileno buvo kalbintas kaž-kokiais reikalais važiuoti Rusijon. Vienas - kitas painiodavo su p. Pilėnu kadaise p. Rimkos "Atcityje" paskelbtus $1.200. Patėmijau, jog p. Pilėnas lanko lietuvių susirinkimus ir tt.
>
> Pasklydus gandui, jog išvažiuoju Rusijon, po tulo susirinkimo p. Pilėnas pasakė man turįs į mane svarbų reikalą. Išsikalbėjus jis man pasiulė važiuoti Rusijon kaž kokio fondo lėšomis. Man paklausus, ko tas fondas norėtų iš manęs, p. Pilėnas pasakė, jog nič-nieko, vien veikti lietuviškoje dirvoje, taip kaip man geriau atrodo, kodaugiausia reikalaujant prijungti prie Didžiosios Lietuvos Prusų Lietuvą. Viena, p. Pilėno "reikalavimai" buvo indomųs; antra, buvau tikras, kad už to kas nors slepiasi, — tat pasiryžau su juo tartis iki kol bus galima, o paskui visą dalyką pranešti tiems, ką laiko lietuviškos politikos vairą.
>
> P-as Pilėnas pradėjo buti toliau vis neaiškesnis. Apie tą fondą, kuris pinigus duodąs, vieną kartą jis sakė esąs "mažųjų turtų užtarytojų fondas", kitą syk — "Amerikos valdžios", vėl kitą kartą — "Anglijos valdžios", tai "šiaip jau turtingų žmonių" fondu vadino. Su juo besikalbant, "besitariant", įsitikinau, jog p. A. Rimka su p. Pilėnu yra pinigiškai surištas; jog ponia Alytienė, SLA. ofiso darbininkė, kaž-kokiems dalykams p. Pilėno buvo samdoma; jog SLA. ofisas su p. Pilėnu yra artimuose santykiuose. Apart to P. keistas užsilaikymas ir vis kitokis to paties dalyko aiškinimas, jo noras važiuoti Petrogradan svetima pavarde ir tt. darė man įspudį, kad p. Pilėnas dirba kaž-kokį lietuviams nenaudingą darbą ir kad žmonės su juo artimus santykius turinti taip pat yra mums neištikimi. Ypač pradėjau p. Pilėną intarti po to, kai jis man indavė $100, "lietuviškiems reikalams" ir pradėjo pamaži spaudimą daryt, kad veikčiau sulyg jo plianų.
>
> Artimiausiame Am. Lietuv. Tautinės Tarybos susirinkime aš viską pranešiau ir pasiuliau išrinkti komisiją visą tą dalyką ištirti. Tame A. L. Taut. Tar. susirinkime buvo p. K. Šliupas ir man o kalbą girdėjo. Jis, nelaukdamas komisijos pranešimo, parašė garsųjį straipsnį apie parsidavėlius. Tokiu budu visa "istorija" pakliuvo spaudon.
>
> Dabar tos "istorijos" antroji pusė.
>
> Komisija susidėjo iš pp. Norkaus, Vilmonto ir žemiaus pasirašiusio. Pasirodžius p. K. Šliupo straipsniui, mes trys į komisiją pasikvietėme p. K. Šliupą. Tyrinėta susirašymais ir sukviečiant susirinkimą iš keliolikos žymesnių veikėjų New Yorko ir apielinkės, podraug ir p. Pilėną.
>
> Komisija išdavė Tautinei Tarybai savo raportą ir jis galėtilps kada spaudoje. Aš rašau tai, kas man ypatiškai paaiškėjo. O tai:
>
> 1. Ponas Kazys Pilėnas prisipažįsta tarnaująs Anglijos vidurinių dalykų ministerijoj..
>
> 2. P-as Pilėnas turi tarpe lietuvių "savų žmonių".
>
> 3. Jis, t. y. Pilėnas, sulyg jo žodžių, dažnai pinigiškai šelpęs p. A. Rimką.
>
> 4. Ponia Alytienė prisipažino vertusi į anglų kalbą p. Pilėnui lietuviškų laikraščių straipsnius, tame nieko blogo nematydama.
>
> 5. P-as A. B. Strimaitis pripažino, jog SLA. ofise dažnai lankydavosi p. Pilėnas, kaipo buvęs SLA. narlu ir New Yorko kuopos pirmininku.

F. V.

GERI, GERESNI IR GERIAUSI

(Gyvenimo pasaka.)

Svirplys susilaukė Svirpliuko.

(Tąsa.)

Tarp blogumų ir geras.

Ona parsivedusi Onutę iš klebonijos, pasisodino šale savęs ant šilto murelio šale pečiaus, maloniai glostydama jos gelsvus plaukelius ir jautriai kalbindama stengėsi vargše nuraminti ir ingyti josios užuojautą, prisirišimą...

Bet mes tenai juodvi paliksime kolkas ramybėje, o biskį dirstelėsime į Onos praeitį, kad ją geriaus galėtumem pažinti. Nes pirmąją su ja pažintį darėme davatkų plepikių buryje ir gal nejučiomis galėjome apie ją blogą nuomone ingyti, ko ji neužsitarnavo.

Ona buvo neturtingų tėvų duktė, nuo septynių metų savo amžiaus išėjusi pas svetimus tarnauti.

Pirmiausia tarnavo kaipo piemenė prie žąsų, paskui prie kiaulių, toliau prie bandos, už pusmergę, už mergą, galiausia įsimylėjo į vieną vaikiną ir apsivedė. Bet šisai ką ten bekeldamas patruko ir, valandą laiko pasirgęs, numirė. Ona pasiliko našlė ir tebenašliauja iki šiai dienai.

Kolei dar jauna tebebuvo, jai piršosi daugybė visokių jaunikių ir našių, bet jinai visiems atsakė, kad netekėsiąnti ir gana ir savo žodį išlaikė.

Jinai buvo darbšti, taupi, pamaldi, dora; su visais ir visur sutikdavo, niekam į kelią nepareidavo, o savo darbštumu net bitkelį ir pinigų buvo susitaupinusi. Del to dabar, savo senatvėje, sumanė apsigyventi arčiau bažnytėlės, kad galėjus geriaus prisiruošti prie pomirtinio gyvenimo.

Bet nevisada ir neviskas taip pasaulyje yra ir dedasi, kaip kad žmogus norėtumei.

Ona neologai mokėjo skaityti, galėjo parašyti ir skaitliavime taip pat susigrabaliodavo be didelio vargo. Jinai to viską išsimokė tarp ukininkų vaikų moksleivių, laike savo tarnystos.

Užėjus laisvesniems laikams, pradėjo kiekviename kaime mokyti vaikus lietuviškai ir pritruko tinkamų mokytojų. Prisiejo ir musų Onai pakliuti į jų skaičių ir imtiesi mokytojavimo. O tai Ona padarė klausydama patarimo senelio kunigo klebono, kurs nuolatos kalbindavo, kad geriau Dievui tinka musų geri darbai, negu musų maldos, atliekamos šalinanties nuo pildymo prideryščių savo luomo ir pašaukimo.

Mokytojavo Ona keletą metų per žiemas, o vasaros laiku taip sau uždarbiaudavo ir tuomi užsipelnė visos apielinkės, net visos parapijos, užuojautą ir pagarbą.

Paskutiniais laikais ingavo akių ligą: negalėjo gerai mokyti ir turėjo liauties mokytojavusi, o apsigyventi davatkanamyje, taip sakant, "ant kampo", kaipo inamė.

Senelis kunigas klebonas, aprinkdamas ją už auklę savo globojamai našlaitėlei, parinko kaip tik tinkamą asmenį tam šventam darbui. Nes tai buvo asmuo ir dievobaimingas, ir darbštus, o kas svarbiausia, tai malonaus budo ir geros širdies. Tokioms tai tik ir auklėt vargšus našlaičius. Tai tikros motinos. Tik kaszin ar daugel mes tokių davatkaujančių tarpe rastumem tikrų aniolų žmogaus kune.

Ona Onutę auklėjo taip, kaip tikra motina. Sergėjo, kaip savo akies lėlelę. Visuom kuom aprupindavo ir nekartą netik ką klebono pašalpą jai atiduodavo, bet dar ir iš savo sutaupytų skatikų šį bei tą Onutei intaisydavo arba kokį skanumyną nupirkdavo.

Onutė prie savo auklės buvo prisirišusi, nuolatos apie ją sukinėjosi, tai šį, tai tą čiauškėdama, tai žaizdama, tai prigelbėdama kasdieniniuose darbuose. Vienu žodžiu, taip juodvi gyveno kaip motina su dukterim. Buvo ir Dievui malonu, ir žmonėms miela — tik gerėkis ir džiaugkis.

* * *

Dvarponis ponas Švilpickas,

Ant pat Šešupės kranto riogsoja senovės dvarponių, ponų Švilpickų dvarelis. Visas, kaip tik akimis užmatai aplinkui, žemės plotas priklausė to dvarelio savininkui. Žemė buvo deerli, gera: molis su juodžemiu. Nebuvo nė didelių kalnų, kalnelių, nė krantų, nė pelkių, veik visas žemės plotas buvo dirbama nuolaidi dirva. Tiktai pašešupiu tęsėsi pievos, lankos, kuriose želdavo ir augdavo tiršta, tanki, augšta, puikų šieną išduodanti žolė. Vienu žodžiu, pono Švilpicko žemė buvo aukso obuolys.

Patsai dvariukas buvo taip sau nė šio, nė to. Balti muriniai triobėsiai, stogai jau apšiurę, tvoros vietomis apirusios, o vietomis ir visai jų nėra; keliai ir kiemas duobėti, kreivi; grabės - perkasai užslinkę žemėmis...

Apie dvaruką didelis senoviškas vaisinių medžių sodnas iš vienos pusės, o iš antros taip vadinamas "parkas", o teisingiau pasakius tai krumai, tarp kurių dar žymu buvo senovėje buvusiųjų takų ir kelelių vietos, kadaise paruošiųjų mėgėjų paliepimu baudžiauninkų rankomis išdirbtų.

Ponas Švilpickas sėdi erdvame salione už stalo, įsikandęs sprindinį vokišką cigarą ir apsisiautęs naktiniu apsiaustu, taip vadinamu "šleproku". Priešais jį guli pundas laikraščių, keletas laiškų ir stovi stiklas pradėtos gert arbatos, su užkandžiais, susidedančiais iš pyragaičių, pagamintų miestelio keptuvėje, lietuviško surio ir sviesto. O tarpe jųjų, kaip Paryžiuje Eifelio bokštas, riogso augštai kaklą iškėlusi bonka gerosios degtinės, su savo broliuku - vyno buteliu.

Daugiaus kambaryje nesimatė nė gyvos dušios.

Ponas Švilpickas pusamžis žmogus, vidutinio kuno sudėjimo. Sakosi esąs mokytas, vienok nė lietuviai kaimiečiai, nė aplinkinių miestelių miestelėnai žydeliai nelabai tam tiki, vien delto, kad ponulis nė pakalbėt nuosekliai ir rimtai nepataiko, nė bėdoje patarimo suteikti, nė paprasčiausiuose reikaluose sanskaitą sumesti nenujėgia. Apie jį net ir patarlė susidėjo: "kaip ponas Švilpickas — viena fanaberija, daugiaus nieko."

Ir dabar sėdi sau už stalo pasiputęs, kaip povas. Aplinkui cigarų dumų debesiai skleidžiasi, kamuoliuojasi, kaip povo uodegos žvaigždės, kaip pavasaryje padangių debesėliai. O jisai sau murkso — nė mur-mur.

Murksojo, murksojo, surukė didesnę cigaro pusę, pasiraivė, pasiraižė, atsikosėjo, atsikrankštė, prisipilė stiklelį degtinės, išsigėrė, apsilaižė, usus su skepetaite nusišluostė, pairaukė su ranka nuo gerklės per krutinę, per pilvą, pačmė antrą bonką ir norėjo pilt vyno stiklelį, bet, žiur, kad tik pusę stiklelio tepripilo.

Nutvėrė ant stalo stovintį skambutį ir garsiai suskambino. Prasivėrė šoninės durys ir įpuolusi vikri raudonveidė, geltonkasė, mėlynakutė užklausė:

— Ko ponas reikalaujate?

— Ką, ką tu sakai?!

— Sakau, ko ponas reikalaujate?

— Kaip tu, mužiko šmotas, drįsti taip atsiliepti į poną jagamastį, dvaro savininką?... Ar bene aš tau esu koksai dvaro užveizda, akamanas ar raštininkas?!...

— Tai kaip aš turiu sakyt? — Ir prie tų žodelių padarė tokią malonią ir jautrią veido išvaizdą, kaip pernykščią slyvą.

6. P-as Pilėnas skundžia Amerikos valdžiai lietuvių organizacijas.

7. P-as Pilėnas įskundė Amerikos valdžiai keletą lietuvių, tarpe jų mane, esant Vokietijos šnipais.

Tai papasakojęs p. St. Šimkus daro išvadžiojimus. Jis nė vieno suminėto asmens nekaltina ir prasižengimų nesuranda, išėmus skundus ant Amerikos lietuvių organizacijų, intariant jas slaptomis, Amerikos valdžiai neištikimomis, ir skundus nekaltų žmonių esant Vokietijos šnipais.

— Prie viso to p. St. Šimkus praneša, kad kas parašyta, tai jo asmeniški patyrimai ir išvadžiojimai. Dalykus tyrinėjusi komisija apie tai sudarius raportą, kurį gal spaudoje paskelbs.

Prisimena mums dar vienas nuotikis. Birželio mėnesyje (dienos nepamenam) telefonuoja mums "Tėvynės" redaktorius, buk jis tikrai sužinojęs, kad vos pradėjusis išeidinėti "Garsas" teisman traukiamas, buk del agitacijos, registravimosi priešingos (birželio 5 d. registracjai). Mat "Garso" 3 num. atkartojome iš "Brooklyn Eagle" apie registraciją informacijas. "Tėvynės" redaktorius mums tikrino, buk jis sužinojęs, kad "Garsas" už priešregistracijinę agitaciją (kurios "Garse" niekad nebuvo) tikrai valdžiai apskųstas ir buk reikalą į savo rankas ėmęs "valstijos prokuroras". Prašė, kad pavelytumėme apie tai "Tėvynėje" pranešti. Aiškinom, kad čia greičiausia nesusipratimas, kad neturėjome ir neturime intencijos valdžios parėdymams priešintis. "Tėvynės" redaktorius visvien ketino apie tai savame laikraštyje pranešti. Bet apie tai nė viename numeryje nepaskaitė, nė "Garso" redakcija apie tai jokių žinių iš niekur negavo.

Vienas tuomet dalykas keistai atrodė: kokiais keliais ir kokiu budu "Tėvynė" apie skundus sužinojo ir kodel skundų auka turėjo buti "Garsas", kuris jokios neištikimybės ar valdžiai priešginiavimo neparodė, nė rodyti intencijos neturi, tuotarpu kad tos intencijos rodantieji laikraščiai ramybėj paliekami? Su p. St. Šimkaus paaiškinimais mums šis incidentas labiau į šviesą išeina.

MUSŲ TULIEMS KORESPONDENTAMS, ATSIŠAUKIMŲ, PRANEŠIMŲ GAMINTOJAMS.

Nėra tokių leidėjų ir tokios redakcijos, kurie norėtų, kad jų laikraštis nebutų skaitomas. O kad laikraštis noriai skaitomas butų, kad juo žingeidautų, stengiamasi jį originaliu daryti, kad jame tokie raštai tilptų, kurių kituose nerasi. Toks laikraštis, kuriame maža originališkumo, kuriame beveik tą patį, ką kituose laikraščiuose atrasi — nėra indomus, patraukiantis.

Gerai tai žinodama "Garso" redakcijos pastanga ir yra, kad "Garsas" perdėm indomus butų. Ji tokius raštus deda, kokių kituose musų laikraščiuose nesurasi, tokius klausimus ir tokioj formoj judina, kad komi ciausia su kitais musų laikraščiais duplikuotųsi. Norima prieiti prie to, kad kiekvienas lietuvis pasijustų, jog "Garso" neskaitydamas, daug ko nustoja, daug ko indomaus nesužino.

Norėtume, kad vienodų su redakcija pastangų butų musų korespondentai, musų bendradarbiai. Dangelis, tiesa, "Garso" korespondentų kaip tik ten mintin veikia, stengdamiesi su "Garso" skaitytojais kogreičiausia indomiomis iš savo krašto žiniomis pasidalinti. Gaila, kad ne visi korespondentai taip elgiasi. Patėmijome, kad vienas - kitas musų korespondentas begalo išgudrėjo.

Gauname iš kurios nors kolionijos pramogos, nuotikų, iškilmės aprašymą. Redakcija, tikėdamos, kad laikraščio skaitytojams geros, indomios medžiagos suteiks, komunikaciją su zeceriu atlieka, o pastarasis, žinoma, gautąją medžiagą surenka.

"Garsas" yra savaitraštis, kuomet gi lietuviai turi dienraštį "Draugą" ir tris syk į savaitę einantį "Darbininką". Ir štai į antrą ar trečią dieną "Draugą" ar "Darbininką" beskaitant atrandi žodis į žodį tą pačią ir to paties korespondento žinutę. Norom - ne - norom turi padaryti sudžiuvusio lemono miną. Ir kur ne! Medžiaga surinkta, padėtas darbas, į šalį mesti gaila, o čia vėl ta nemaloni mintis, kad "Garsas" gali geros reputacijos nustoti. Kasgi benorės "Garsą" skaityti, jei tą pat greičiau galima kituose laikraščiuose surasti?

Tokie gudruoliai korespondentai padaro kelias korespondencijos kopijas ir tą pat visiems musų laikraščiams išsiuntinėja. Gerbiamieji korespondentai, taip darydami musų laikraščiams ne gerą, bet blogą darote! Tiesa, tokių labai ir labai maža, bet norėtume, kad korespondentų toji rųšis visai išnyktų. Pasirinkite kurį nors laikraštį ir tam vienam žinutes siųskit, o jei yra reikalas į kitus laikraščius apie tą patį rašyti — kitokioj formoj sutaisykite. Taip elgdamies netik mus, bet ir kitų laikraščių redakcijas džiuginsite. Kaip kiekviena redakcija, taip ir mes tik tokiais korespondentais patenkinti busime.

Dar vienas dalykas. Mus jau pradeda nerimastin vest visokie atsišaukimai, atskaitos, visokiais reikalais balsai, pranešimai - pranešimėliai. Gyvenimui verdant, organizacijoms bruzdant, i vairių pranešimų, "žodžių" — kiek nori ir vis starbus, reikalingi. Jie musų spaudą užpludo ir joj nemažą sau vietą išsikovojo. Visuose laikraščiuose tas pat, žodis į žodį. Parašė venos formos atsišaukimą, pranešimą, pridirbo kopijų, laikraščiams išsiuntinėjo. Nė vienam laikraščiui malonumo nesuteikia ta mintis, kad tas pat tilpo ar tilps kituose. Vienok nedrįsta nedėti. Nepatalpink— tuojaus užinteresuotieji išnetinėti pradės: "Matai, taip svarbaus reikalo neremia, mus už nieką laiko" ir čia pat gerokai išbars naujosios gadynės autokratus— laikraštininkus. Bet tieji nabagai laikraštininkai gerai žino, kad toks laikraščiuose vienodumas musų spaudos našumą, akcijų mažina. Mažinasi ir paties skelbiamojo reikalo išsamus afišavimas. Kaip laikraščiams malonu butų ir kaip garsinamasis reikalas geroką pliusą gautų, jei kiekviename laikraštyje skirtingai tuo pačiu reikalu kalbama butų!

Pagalvokite apie tai, kurie organizacijų, kokių mes reikalų vedėjais esate. Žodynas toks didelis, rašymo budų tiek daug; viskas, kas padaryti reikia, tai daugiaus darbo padėti ir pamėginti reformas įvesti.

Jeigu, gerbiamieji, pas save reformų nedarysite, tai bukit tikri, kad bent "Garsas" reformuosis. Kopijuotus pranešimus, atsišaukimus, "žodžius" ir tam panašius greitu laiku nustosime dėję, nebent tik savais žodžiais reikalą trumpai suminėsime.

Tai darysime ne iš blogo pasiryžimo, bet kad savo laikraštį gerinus, indomiu darius. Taip darydami netik niekam neužkenksime, bet, tikri esame, dar gerą padarysime.

GAIVINKIME MUSŲ TARPE ŠVENTĄ PAPROTĮ.

Daugelis žmonių savinį begalo pasitiki. Tokię nuo kitų, sakosi, pašelpos varge nereikalingi yra. Paseknėje, nė patys artimo nelaimėje negelbėja, nė gelbėti nenori — atsisako.

Savimi, savo jėgomis pasitikėjimas yra geras dalykas. Bet tik lig tiek geras, lig kiek į saumeilės ribas neineina. Graži ypatybė savimi pasitikėti, bet jei iš jos artimo nelaimėje šelpti nenoras išplaukia — nėra geras dalykas.

Kad ir tvirčiausiam žmogui, kad ir geriausiai pasiturinčiam, gali toki nelaimė atsitikti, kad jį ant žemės perblokš, ubagu - vargdieniu padarys. Prieš karę Lietuvoje daugelis tvirtų darbininkų, pasiturinčių ukininkų buvo, kurie jokios svetimų malonės nereikalavo. Bet užėjo karės audros — vienus primarino, gerai gyvenančius plikais, elgėtomis pavertė. Prieš karę Lietuva buvo garsi savo geraširdingais žmonėmis, kurie visuomet artimą varge gelbėjo. Šiandie jie nelaimėje ir patys pageldos reikalingi. Kai galėjo — kitus šelpė, šiandie gi...

Jei mes šiandie gerai stovime, nebukime tikri, kad taip visados bus. Gali ir mus nelaimė perblokšti. Prie ko tuomet šauksimes, jei visi bus atšalę? Kol pas mus išteklius yra, gaivinkime gražų žmonijos paprotį. Augščiausiojo užgirtą darbą: vienas kitą nelaimėje šelpti. Šiandien Lietuvoj, rytoj gal mums tas šventas gelbėjimo paprotys bus išganymu.

Ar daug prie to papročio gaivinimo prisidėjote, ar daug Tautos Fondan paaukojote? Jei pirma Tautos Fondan paaukoti progos nebuvo, tad ji dabar yra.

Naudokites iš progos.

Pinigus siųskite šitaip: ant čekio ar money orderio rašykite įdėjimko vardą, B. Vaitnoras, ir siųskite Tautos Fondo Centro Sekretorui: K. Pakštas, 456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

VYRESNIŲJŲ ŽUDYNĖS.

Laike generolo Kornilovo sukilimo kruvinų dalykų dėjosi, nors pranešimuose sakoma, kad sukilimas numalšinta be kraujo praliejimo. Vienok kraujas upeliais tekėjo. Tik ne susirėmimuose, bet visvien del sukilimo priežasties.

Geb. Kornilovui pasistačius, Darbininkų ir Kareivių Taryba tuojaus mušė telegramas į kareivių stovyklas, kad tieji saugotų oficierius ir vyresniuosius, žiurėtų, kad tieji generolo pusėn nestotų, o ką mužiurėję, tuojau areštuotų. Toki žinia kareivius elektrizavo.

Prie mužiurėjimo upo pas kareivius, daugeliose vietose kas tai paleido paskalas, kad vyresnieji revoliucijai neištikimi yra, kad jie parsidavę. To kareiviams tik ir tereikėjo. Pradėjo vyresniuosius ir oficierius medžioti ir juos žudyti. Taip Viborge kareiviai sugavo apie 20 vyresniųjų upėn sumetę ir tiems besigelbėjant iššaudė. Vienam generolui išplaukus, kareiviai gelžgaliu galvą ištėškė. Apie 60 kitų be žinios dingo. Kitus rado miškuose iškartus. Niekonegelbėjo oficierių tvirtinimai, kad jie valdžiai ištikimi yra — įsiutę kareiviai juos galabijo.

Baltijos laivyne vyresniųjų galabijimas taip nadon inėjo, kad galų gale valdžia turėjo įsikišti, kad žudynėms galą padarius.

Tas pat, mažiau ar daugiau, didesnėj vietų dėjosi. Prieš vyresniuosius nemėgstanta žadinama [illegible] vis labiau siaučia. Sunku buvo prie tokio dalykų stovio discipliną ir tvarką įvesti.

AMERIKOS LIETUVIŲ R. K. VARGONINKŲ SĄJUNGOS NARIŲ DĖMESIO!

Amerikos Lietuvių R. K. Varg. Sąjungos metinis susivažiavimas įvyks 2 d. spalio, 1917 m. Vieta susivažiavimui — Breslin Hotel, kampas Broadway ir 29-jos gatvės, New Yorko mieste. Posėdis prasidės 10 val. ryto ir turės baigtis 6 val. vakare tą pačią dieną.

Breslin Hotel yra lengvai pasiekiamas nuo visų geležkelių stočių, tad, manau, bus patogiau ankščiau atvažiavusiems ten ir apsistoti.

Kuo daugiausia į susivažiavimą! Svarbių dalykų daug.

K. Strumskis,
Pirm.

MATUŠEI.

Brangi matuše, daug naktų tu mane supdama gailiai aimanavai. Skundas veržėsi iš tavo motiniškos krutinės. Per suvytusius tavo veidus gailios, karčios ašaros gausiai riedėjo ir rasojo mano lopšio patalėlį.

Tu mane bučiavai, prie karštos krutinės meiliai glaudei; ant nuvargusių savo rankų tu mane liuliavai, į augštą kilnojai.

Tu man į ausį kalbėjai — liepei veikiai į vyrą augti. Tave, Tėvynę ir Dorą karštai - širdingai mylėti.

Kaip aš paaugau, tu pilna neapsakomo džiaugsmo į mane žiurėjai.

Kada aš su vaikais bėgiojau, gatvėje baltas ir margas peteliškes gaudžiau, Tau linksma, linksma buvo.

Aš žinau tai.

* * *

Ak, kaip neilgai Tau teko manimi džiaugtis. Kaip nuilgai mano paveikslas tavo akyse stovėjo.

Žiaurus Gyvato likimas! Jis greitai mudu perskirė. Perskirė gal ant visados...

Tu laukei ir tikėjaisi mane dažnai pamatyti. Bet tave tu vilties apvylei. Neilgauges iš tavo akių pranykau... pranykau. Ir Tu mano ieškojimu [illegible] dalgiau nebesirengė.

Tau gaila manęs. Bet ir man gaila Tavęs. Juk Tu mane užauginai! Tu tiek vargo dėl manęs kentėjai. Tiek ašarų liejai, o aš Tau neatsimokėjau.

Bet juk Tu žinai?...

Aš norėjau.

* * *

Jei dar Tu gyva esi, žinau, Tu karštai prie Dievo meldiesi — prašai man visų svieto gerybių.

Tu nori, kad aš bučiau laimingas, sąžiningas, brolmylis, karštas tėvynainis.

Tu nori man viso, kas yra gero, prakilnaus ir augšto.

Bet man? Pas mane matai Tavo geidimo tėra.

Mane spaudžia skurdas, [illegible] nežinojimas gesta mano viltis.

Dorą, sanžinę, Tavo ir Tėvynės meilę turiu. Bet kaipus mano kelias. Daug [illegible] klausimų prieš mane stovi. Aplink tik viliugystės, tik marškonis pridėngtį veidai. Vienas neatsargus žingsnis gali jaunuolį paklaidinti.

Bet aš daugiausia savo žiniai tikėsiu, nors kas ir gardžiai iš manęs pradėtų juoktis.

Matuše, aš atmenu dainelę lopšinę, kuri taip giliai mano, kudikio sielon skverbėsi.

Tu man ją dainuvai.

Tulelis.

ŠKAITYTOJŲ DOMAI.

Atkreipiame skaitytojų dėmesį į musų bendradarbio p. M—a raštą "Hygiena ir Mokslo Išradimai". Šiame numeryje talpiname tik pradžią jo straipsnio iš sveikatingumo srities. Tų straipsnių su laiku bus daugiau. Tikimes, kad raštams iš sveikatos srities skaitytojai kreips prideramą domą.

— Von, kad man daugiau nė po akių nepasisuktum.

— Užmokėk algą, tai aš galiu ir tuojaus išeiti... Man šimtas tokių vietų, dar geresnių, pas gerus žmones, o ne pas tokius suskius, kaip tu.

— Tylėk!

— Ko aš turiu tylėt? Užmokėk, ir viskas. Žinokis sau, nors ir pasikark...

— Tylėk, o ne, tai kaip matai pernersiu su bizunu.

— Jau tie laikai pragėjo, kada bile kvailys šunbajoris žmogų plakė ir iš jo kraują lakė... Jau jie negrįš.

— Tylėk, kaip matai snukį...

— Nagi tik pabandyk mane užgauti, tai tuojaus gausi raudoną burbulą į panosę, kad net čiaudysi...

Švilpickas puolėsi prie merginos su bizunu ir surėžė jai per pečias. Tuomi tarpu mergina nusitvėrė stovinčią kampe geležinę kačergą ir taip su ja dailiai Švilpicką pavaišino, kad tas ant žemės voliodamasi vos spėjo vaitoti ir dėkavot už numušta nosies galą ir apdaužytą šonų.

Galite net ir patys be pasakojimo suprasti, kad tas viskas tyla neįvyko.

Ant alasto sueibėgo netoli esantieji darbininkai ir juokėsi į šonus įsirėmdami, kvatojo susiriezdami. Tuomi savo pasielgimu merginai padvygubino drąsą o dvarponį taip inpykino, kad tas net pajuodavo, kaip anglis, ir dantimis iš pikumo griežte griežė.

Dievai žino dar kuomi tas viskas butų užsibaigęs, jei nebutų tam viskam galą padarę... skambalas.

* * *

Svirplys vėl ant scenos.

Buvo taip jiems besilermuojant, berėkaujant, užvažiavo kačinkas prie priegonkio su skambalu.

Nors skambalo garsas nėra pavojingas žmogaus dirksniams, bet randasi pasaulyje asmenų, kuriems kartais tas garsas įvaro tiek baimės, kad net nežino nė kur dėties, nei ką daryti. Prie tokių skaičiaus priklausė ir ponas Švilpickas.

Jisai bešvilpėdamas, bevažinėdamas po didmiesčius ir po užunbežius bebalevodamas, baisiai praskolino savo dvarą. Jau prie to buvo priėję, kad net nė paluku nevaliodavo apsimokėti. O ką apie skolų atidavimą, tai jau senai nė kalbos nebuvo. Skolininkai kartas nuo karto išlošdavo bylas teismuose ir atvažiuodavo su skambalais aprašinėti Švilpicko gerybių. Tas tai ir privarydavo jam kinkų drebėjimą.

Bet kaip ant dyvų, dabar užvažiavo kartu su raudonsiuliu - guzikuoti tiesmo atstovu ne koksai ten skolininkas, tik Žioplių dvaro nuomininkas, ponas Svirplys.

Ponas Svirplys savo darbštumu ir įvairiomis gudriomis kombinacijomis prisivarė prie šiokios - tokios pinigų sumos su kuria pradėjo mėtyti nuomon nusigyvenusių šunbajorėlių ir dvarininkų dvarelius ir tuose dvareliuose gerai, pavyzdingai šeimyninkaudamas ir darbininkus savo geležinia valia ir kumščia spauzdamas, tą turtelį keletos metų laiku taip išaugino, kad jau dabar poną Svirplį ne gėda poru pavadinti, ne vien dvaro kumečiams, bet ir tokiam dvarponiui, kaip kad yra ponas Švilpickas.

Dabar ponas Svirplys atvažiavo derėtis nuomon Švilpickų dvarelį ir teismo atstovą pasiėmė drauge, kaipo liudininką, reikalingą prie surašymo tam tikro dokumento, jeigu jam pasisektų dvarą nuomon paimti.

Kaip jau žinome, Svirplys nelabai tinkamoje valandoje pribuvo su savo reikalu, nes rado triukšmą. Bet ir ponas Švilpickas buvo ne iš kvailių litanijos skaičiaus, bent kaip kada. Jisai taip pat greitai susigriebė, kaip reikią orientuotis nelaimėje, o tuo labiaus atgavo dvasią ir drąsą, nes tame laike inbėgo penkiolikos metų duktė, Julė.

Kaip tik Julė inbėgo, tuojaus merginą tarnaitę išsiuntė į virtuvę, kuri be jokio pasipriešinimo paklausė ir išsinešdino. Tuom tarpu tėvas dukterį palikęs priimti užvažiavusius nekviestus svečius, pats išėjo į šoninį kambarį privest prie tvarkos savo veidą ir rubus, o žiopsojusieji darbininkai tvėrėsi už pertrauktojo darbo, ir viskas buvo tvarkoje.

Inėjo svečiai, mandagiai pasilenkė panelei Julei, kuri taip pat galvos linktelėjimu mandagiai juosius pasveikinusi atsiprašė, kad ne taip staiga juos įsileidusi į vidų, mat, esą, nebuvusi viduje, o tarnaitė nežinojusi ką daryti su netikėtais svečiais. Paprašė svečius atsisėsti ir palaukti, kol tėvelis ateisiąs, kursai dabar prausiasi, nes kiek ten biskį užsigavęs puldamas nuo arklio šį rytą, besukdamas apie laukus su šeimyninko reikalais.

Teismo atstovas buvo apsirengęs paprastoje uniformoje su raudonomis siulėmis ir blizgančiais guzikais. Jis labai žingeidžiai tėmijo į dvi bonki, stovinti ant stalo, o kartas nuo karto net dirstelėdavo ir į užkandžius, šalę tų bonkų esančius.

Svirplys buvo apsirengęs taip, kaip paprastai dėvėja visi šunbajorai ir turtingesnieji ukininkai: nebuvo nė perdaug išsipuošęs, nė nuskuręs, taip sau vidutiniškai. Tas jam pridavė dar rimtesnę ir inteligentiškesnę išvaizdą.

Jisai labai tėmijo į panelę Julę, galima sakyt, kad net perdaug.

Panelė Julė buvo apsirengusi taip, kaip paprastai rytais mažų dvarelių gaitės dėvi: šviesmėlinė šlebė, pilkos pancekaitės, juodi čeverykai — tai viskas aprėdalas. Bet jos paprastaiu buvo dailus, kaip lendrė, liemuo, malonus, nekaltas veidelis, skaisčios, melsvos, kaip briilijantą spindančios akutės, geltoni plaukai, lietuviškai supint, į dvi kasas su žaliuojančiomis už ju užkištomis žalių rutų šakelėmis, o dar per šoninį langą saulės spinduliai atsimušdami į jos galvą pridėjo prie viso naturalio gražumo slaptingą aureolę, kokį tai dangiškos šviesos auksinį ar spindį.

Iš tiesų, toji mergelė visada budavo daili, o šioje valandoje tai ypatingai dailumu žėrėjo. Bet Svirplui visiškai ne tas galvoje buvo, kad josios gražumu gėrėtis galėtų. Jisai amojo kritiską finansinį ponO Švilpicko padėjimą ir tyčia atvažiavo, kad juomi pasinaudoti, paimant nuomon jo dvarą. Bet jisai taip pat buvo girdėjęs ir tai, kad jaunoji panaitė esanti gana sumani ir energinga, ir jeigu tik jinai pasipriešintų jo užmanytiems projektams, tai jisai nelaimėtų, jam nepasisektų už pigią kainą paimti nuomon jo dvarą, nes tėvas labai mylįs savo vienturtę Julę ir pradedąs jos klausyti ukio vedimo. Tai delto taip labai tėmijo Svirplys. Jam ji galvą suko ir nerimastį darė.

Galiausia, apsišvarinęs inėjo iš šoninio kambario ir ponas Švilpickas, išdidžiai pasisveikino su svečiais, paprašė panelės Julės, kad prasišalintų, ir čmė teiraatis apie jų atsilankymo priežastis.

Kalbėjosi gana ilgai ir persiskirė mandagiai ir maloniai. Ponas Švilpickas, pasiėmęs nuo stalo keletą šimtų rublių rankpinigų nuomos už dvarą, įsidėjo į kišenių, o ponas Svirplys didelį išrašytą lakštą melsvos popieros, ant kurios buvo surašytas kontraktas su visomis sanlygomis.

Pasisalė vieni kitiems "sudiev" ir išvažiavo.

(Bus daugiau.)

Hygienos) ir Mokslo Išradimai.

PAGAL PROF. M. P. RAVENEL IR KITUS

Parašė M. A.

Trumpa sutraukа jos tikslo ir pasekmių.

Hygiena yra tai mokslo šaka, kuri stengias nurodyti žmonėms, kaip apsisaugoti nuo ligų ir nuo bedaikės mirties. Beto, hygienos tikslas yra nurodyti žmonėms, kaip gyventi ir džiaugties gyveniman, atliekant jojo visas pareigas be nuovargio, ir kaip sulaukti begyvenant to amžiaus, kuri Augsčiausis yra mums paskiręs.

Amžius kuriame mes gyvename, žmonijos istorijoje bus žinomas kaipo išradimų amžius. Mes turime nusistebėti, matydami kas daros elektrikos ir mechanikos srityse; kas veikiama su mašinomis; kokie dideli žingsniai padaryti pajungime gamtos jėgų — vandens, oro ir t. p. Tai visus yra nustebinantys dalykai, bet juos visus apvainikuoja didieji žingsniai, padaryti paties žmogaus sveikatos užlaikymo srityje.

Didesnė dalis hygienos nuveiktųjų darbu ima pradžią nuo Pasteuro išradimų (1860—1890). Tas pranczuzas didvyris pirmoj, jog priežastimi limpamųjų ligų yra perai, dauguma iš jų matomčiai augalų organizmai - bakterijos. Dalis iš jų priguli prie žemųjų gyvuonų šeimynos, ir jis išsireiškė, jog ateis laikas, kada žmogus prispirs tuos gyvuonus pasitraukti nuo žemės paviršiaus.

Įvairūs mokslinčių tyrinėjimai kiekvienoje svieto dalyje pripažista jog Pasteuras tiesą kalbėjo, netik teoriškai, bet ir praktiškai.

Iš Pasteuro tyrinėjimų mes matome, jog visų limpamųjų ligų priežastimi yra mažytės gyvuojančios vienutės, kurias mes vadiname mikroorganizmais. Tie mikroorganizmai kai priguli prie augalų, yra vadinami bakterijomis. Mes galime jas surasti pas ligonį, jas išmainti, auginti, susarginti kitą žmogų ar gyvuolį jomis užkrečiant, padidinti arba panažinti jų pajėgą. Daugelį ir tų mikroorganizmų, kurie priklauso prie gyvuonų, galima auginti, bet ligšioliai dar neišmokome, kaip permainyti jų ypatybes, kaip kad galime padaryti su bakterijomis.

Tas pats hygienos mokslas nurodė mums kelią ir į kitą apsireiškimą, kuris senai buvo patėmytas, bet menkai tesuprastas. Tą apsireiškimą mes vadiname imunicija (immunity) arba kaip žmonės paprastai sako, mes suradome priežasti, kodel limpamoji liga nekimba. Yra patėmyta, kad tandasi nemažai ligų, kuriomis sykį persirgus, daugiau nors apielinkėje kiti ir serga, tečiau persirgusiam sykį prie jo nekimba ir sirgti nereikia, pv. rauplės, skarletina ir p. Čia taip pat Pasteuras buvo vienas pirmųjų tyrinetojų kuris pasiekė gamtos paslaptis, padedančias imunicijai apsireikšti. Dabar jau mes apie tai nemažai žinome ir tąja žinia pasinaudodami dažnai gauname geras pasekmes prieš daugelį limpamųjų ligų.

Drasiai galime sakyti, jog daugumas mirčių nuo užkrečiamųjų ligų kokioje nors apielinkėje randas beveik išimtinai ranokse tos pačios apielinkės gyventojų, ir jog perdidis mirčių skaičius kokioje nors apielinkėje mums nurodo, jog ten tamsumas ir nežinia tebeviešpatauja. Apielinkė, kuri leidžia kokiai nors ligai siausti, pati rengia tai ligai dirvą ir, žinoma, nieko kito negali kaltinti, kaip tik pati save. Nes limpamoji liga negali platintis, jei nėra jai prirengtos dirvos, taip kaip kad javai negali augti, jei jiems ukininkas bus neišdirbęs dirvos ir tinkamai nepasėjęs.

Kad nekalbėti tuščiais žodžiais, pažiurėkime arčiau į nuveiktuosius ir manomus veikti hygienos darbus.

Rauples. Mes turime pripažinti, jog dar prieš Pasteuro laikus jau buvo veikiama, kad užbėgti kelią limpamosioms ligoms. Pirmiausiai čia turi vietą Jennerio skiepijimo išradimas. Prieš šimą metų dešimtoji dalis visų svieto gyventojų mirdavo nuo tos ligos, ir Anglijoj kiekvienas trečias žmogus buvo raupletas. Tai buvo tikroji Dievo baisnė kiekvienoj žinomojoj tautoj. Kada ispanai invežė tą ligą į Meksiką, yra sakoma, jog 3.500.000 vietos gyventojų buvo raupliu pasnaugti. Dr. Jenneris, gale aštuonioliktojo amžiaus patėmijo, jog pieninkavimo apielinkėse, karvių prižiūrėtojai dažnai sirgdavo išberiamąja liga, panašia į tą, kuri budavo patėmijama kaikada ant karvių tešnenų ir papilvių ir kuri yra žinoma kaipo karvių raupolės. Žmonės, tąja liga persirgę, nors ir eidavo prie žmonių raupėmis sergančių, jie jomis neužsikrėsdavo. Jis pradėjo bandyti ir tikrai pamatė, jog karvių raupėmis persirgus tikrosios raupės nekimba. Mes dabar žinome jog karvių raupės (vaccinia) yra tai silpna tikrųjų raupių atmaina. Jis ir pradėjo skiepyti karvių raupėmis su geromis pasekmėmis. Neveizint jo patėmijimų ir nurodymų skiepijimas platinos labai išlengva. Nors apie tai jau buvo kalbėta ir rašyta 1798, tečiaus tik 1840 m. Anglijos valdžia išleido skiepijimo tiesas. 1853 m. skiepai buvo dalijami veltui neturtėliams ir 1867 m. visų vaikų skiepijimas liko butinas. Dabar skiepijimas vartojamas beveik visame pasaulyje, ir jeigu darbas gerai atliekamas, raupės labai retai tepasitaiko, o jei ir pasitaiko, tai visai lengvutės ir be savo baisųjų ypatybių, kokias turėdavo prieš skiepijimo laikus.

Gale aštuonioliktojo amžiaus nuo raupių mirdavo kas metai apie 70.000 žmonių. Nuo 1846 iki 1870 m. Prusijoj vidutiniškai mirdavo 25 žmonės ant 100.000 gyventojų, o 1871 m. mirčio skaičius pasiekė 243 ir 1872 m. net 262 žmones ant to paties skaičiaus gyventojų mirdavo tąja liga. Priverstinas skiepijimas buvo investas 1874 m. ir vidutiniškai mirčių skaičius nuo tų metų iki 1886 m. buvo mažiau kaip du žmonės ant to paties skaičiaus gyventojų, o 1889 m. tik 18 žmonės nuo raupių temirė visoj Vokietijoj. Jei taip pat butų mirę Vokietijoj prieš šitą karę, kaip kad mirė aštuonioliktame amžiuje, tai butų ant to paties gyventojų skaičiaus buvę viršum 160.000 mirčių nuo tos vienos ligos kas metai.

Ir kur tik skiepijimas tinkamai yra vedamas, visur panašios pasekmės yra patėmijamos. Visur dabar šviesesnieji žmonės sutinka, jog skiepijimas yra geriausis budas apsisaugoti nuo raupliu ir nuo bereikalingos mirties.

Šiltinės (Blusinės, Typhoid fever). Dažnumas šiltinių apsireiškimų kokioje nors apielinkėje paprastai nurodo, koks tos apielinkės švarumas; nes tai viena tų ligų, kurios negalima išsisaugoti ir kuri paprastai veikia arba del neatsargumo arba del vietos žmonių tamsumo.

Suvienytose Valstijose miršta nuo šiltinių kas metai apie 35.000 žmonių. Imant penkiasdešimts didžiųjų Amerikos miestų, mes surandame, jog vidutiniškai miršta nuo tos ligos dvidešimt penki žmonės iš kiekvieno šimto tukstančių gyventojų. O didieji Europos miestai turi kur kas mažesnį skaičių mirčių nuo tos pačios ligos. Jų skaičius sumažėjo invedus vandens koštuvus ir paplovų nubėgimui rynas. Yra patirta, jog daugiau domos atkreipiant į tuodu dalyku — vandens tyrumą ir paplovų nuleidimą — toji liga galima butų visai išnaikinti.

Skiepijimas nuo šiltinių. Laike ispanų ir amerikiečių karės 1898 m., Amerikos kareivių stovyklos buvo tikros maro vietos ir mirčių skaičius nuo tos ligos buvo labai didelis. Iš 107.973 kareivių 20.738 sirgo šiltinėmis, iš kurių 1580 mirė. Stovyklos arti puikių, gražių miestų ir geriausiose visos šalies vietose, kaip ties Montauk Point, N. Y., Jacksonville, Florida ir Chichamauga, Tenn., susirinko ir numarino didelį kareivių skaičių.

Nuo šiltinių skiepijimo pasekmės buvo geriausia prirodyta tarpe kareivių, kurie stovėjo ties Jacksonville, 1898 m. ir ties San Antonio, Texas, 1911 m.

1898 m Jacksonvillėj stovėjo 10.759 kareiviai, 2693 sirgo ir 248 mirė.

1911 m. San Antonio stovėjo 12.801 kareivis, 1 sirgo, nė vienas nemirė. Ties San Antonio sirgo ne kareivis, bet vežėjas, kuris su kareiviais gyveno.

1909 m. Suv. Valstijų kareivijoj skiepijimas buvo investas, kaipo liuosnoriškas ir priverstinas aficieriams ir jaunesniesiems kareiviams 1911 m. Taip pastebėtinai didelės permainos pamatyta, jog šiandieną ir didžiausieji netikėliai turi pripažinti jo naudingumą. 1913—14 m. tarpe Suv. Valstijų kareivių, stovinčiųjų Alaskoje, ant Philipinų salų, Hawai, Panamoj, Porto Rico ir Kynuose, iš viso 9075 žmonių, šiltinėmis tesirgo tik keturi ir nė vienas nemirė. Du iš tų keturių naujai priimtu rekrutu, kurinodu dar nebuvo skiepytu, trečias buvo kareivis, kuris gavo tik vieną mėrškimą ir skiepijimas nebuvo užbaigtas. Ketvirtas kareivis Kynuose, kuris buvo skiepytas prieš du metu.

Skiepijimo budas buvo atrastas Anglijos armijos chirurgo A. Wright. Skiepai yra inčirškiami į ranką augščiau alkumės tris kartus bėgyje dvidešimties dienų. Daugelyje didžiųjų miestų, o jei ne, tai valstijų sveikatos biurai skiepija ir suteikia skiepus veltui.

Karštinės (Typhus fever). Toji liga, kaip simptomais, taip ir savo priežastimi, skiriasi nuo viršuj aprašytosios. Ji yra daug sunkesnė, neg pirmoji, ir tikra nelaimė šalyse, kame žmonės vargingai gyvena, nešvariai ir perankštai susikimšę. Ji randama nuolatos Meksikoj ir Indijoj, bet kartais pasitaiko ir Suvienytų Valstijų didžiuose miestuose. Jos priežastimi yra bakterijos, kurias nuo ligonio sveiką žmogų užkrečia utėlės. Pradžioje šios karės mes esame daug ko girdėję apie Amerikos daktarų darbus Serbijoj. Tas buvo atkartota kitų daktarų kitose šalyse. Žmonės vargo spaudžiami, neturėdami progos nė laiko apsivaly i, buriais sirgo tąja liga. Tikrų skaitlinių nė viena valstija neapskelbė, bet spėjama, kad jos nemažos. Čia daktarų yra labai daug pasidarbuota, kad sulaikyti epidemijas. Mes girdžiame apie Lietuvoje intaisytąsias išutinėjimo stotis. Vokiečių valdžia net neleidžia gyventojams persiti iš vienos vietos kiton, neturint tarp kitų raštų ir palindijimo, jog kelevis neturi utėlių. Apie kitas kovojančias galis negirdžiame, bet reikia spėti, jog ir jos turi neprastesnes priemones apsaugoti gyventojus nuo besiplatinimo tokios sunkios ligos, kokia yra karštinės.

Geltonasis Drugys. Geltonasis drugys per šimtmečius buvo tikra baisnė tropikų gyventojams. Jis dažnai užsukdavo ir į Suv. Valstijas, ypatingai į pietų pamario miestus — New Orleans, Mobile, Savannah ir Charleston. Kaikada geltonojo drugio epidemijos pasiekdavo ir šiaurės miestus, k. t.: Philadelphiją, New Yorką.

New Orleane 41.348 žmonės mirė nuo tos ligos. 1878 m. ji pasiekė Memphis, tada dar miestą apie 20.000 gyventojų, per vieną tik vasarą 17.600 žmonių susirgo ir 6.000 iš jų mirė. Pietų pramonė dažnai budavo visai sustabdyta del tos ligos ir laivai, kurie vasaros laike ateidavo iš tropikų, budavo neįleidžiami į uostus iki rudens šalčiai neužeidavo.

Ligos priežastis ir kaip ji veikia, buvo visai nežinoma. Žmonės nežinodavo, kaip kitaip nuo ligos apsisaugoti, kaip tik išbėgi iš tos apielinkės.

Prieš keletą metu ispanas - amerikietis Havanos daktaras C. Finlay pradėjo spėjinėti, jog tą ligą platina uodai (kuisiai), kurie inkąsdami žmogų užkrečia jo kraują geltonojo drugio perais. Taja minčia pasinaudodamas Amerikos armijos daktaras W. Reed pradėjo tame dalyke darinėti nuodugnius tyrinėjimus. Pasekmė buvo ta, jog Dr. Finlay spėjimai pasirodė esą teisingi ir dabar mes jau žinome, nes jau tikrai prirodyta, jog geltonojo drugio visai nebutų, jei mes išnaikintume vieną tik uodų veislę, vadinamą **Aedes calopus.** Tiems vabzdžiams neleidžiant veisties ir neįleidžiant jų prie ligonių, kurie serga geltonojo drugio, taip kad jie negalėtų ligos perais užsikrėsti, toji liga padarė visai nepavojinga, nors nesenai buvo skaitoma viena pavojingiausių.

Havanos miestas, Kuboj, buvo pirmasis, kuris apsivalė nuo tos ligos. Betyrinėjant tųjų uodų gyvenimo papročius pasirodė, jog jie deda kiaušinius į šviežų, stovintį vandenį. Geram orui esant, tie kiaušiniai išsiperės į uodus per desimts dienų. Pirmiausia iš kiaušinio išsirita kirminėlis, iš jo išsivysto pupa, o iš tos išeina uodas.

Jei stovintis vanduo yra laiku nuleidžiamas, arba jei jame prileidžiama žuvių, kurios tuos kirminėlius ėda, arba kerosinu užpiant ant vandens paviršiaus, kurio negalima nuleisti, arba tą vandenį su druska apsudant, uodai pražuna neišsiį erėję. Jei uodų yra kambaryje, juos galima išžudyti išrukant ispaniškųjų ramunių milteliais (pyrethrum powder). Langus užtaisyti vieliniais sieteliais ir tokiais pat sieteliais aptaisyti ligonį, kuris tąja liga serga, taip kad uodai negalėtų prieiti. Tuos visus dalykus sužinojus, geltonasis drugys paliko nebaisus, nes žinant kaip jam užkirsti kelią, jis negali platintis ir laivai, kurie ateina iš užkrėstųjų šalių, dabar yra inleidžiami be baimės į Amerikos uostus, į kuriuos pirmiau neinleisdavo be kelių mėnesių.

(Bus daugiau.)

*) Žodį hygiena aš vartoju truputį platesnėje prasmėje, neg priimta var oti anglų kalboje. Be hygienos jis užima vietą ir "Preventive Medicine".

Tautos Fondo Reikalai.

Trijų metų sukaktuvės.

Ketvirtus metus karės nelaimė laiko apglėbusi žemės skritulį. Ketvirtus metus musų šalelė, Lietuva, gruniasi prieš išnykimą, nirtį.

Rugsėjo 22 d. sucina lygiai trys metai nuo to laiko, tada Amerikos lietuviai, susirinkę Chicagos Politiškan Seiman, nutarė įsteigti Tautos Fondą, gelbėti Lietuvą, sugrąžinti jai brangią liuosybę.

Trijų metų darbo vaisiai.

Amerikos lietuviai neprarate labdarybės darbus dirti. Tai ir Tautos Fondui nelengva buvo rinkti aukas, pratinti lietuvius prie duosnumo.

Darbo pasisekimui reikėjo organizuotis. Mes ir organizavomes. Išpradžių sunkiai, išlėto. Tolyn — organizavomės smarkiau. Ir po trijų metų jau turime 96 Tautos Fondo skyrius. Tie skyriai surinko apie $95.000.00. Auka, sulyg reikalo didumo lar permenka. Reiks ją didinti.

Žvilgsnis į ateitį.

Kad ir ne taip daug prakityje aukų surinkta, tai dar nereiškia, jog ateityje jų nedaug tesurinksime. Tiesa, daugeliui nusibodo aukoti ir inkėjams ingriso aukas rinkti. Bet gi atsirado šimtai lietuvių, kurie pasirįžo iki karės galui kas mėnuo aukoti ir kitus dar raginti prie prakilnaus pasišventimo. Nors minios dar snaudžia, bet iš tų minių iššoksta didžios širdies patriotai ir bulina snuduriuojančius. Tas apsireiškimas priduoda jėgų ir tolimesniam darbui, pasišventimui. Tik ateities darbas žada buti daug smarkesnis, tvirčiau ir nuosekliau suorganizuotas.

Darbo pasisekimui, šių metų seimas nutarė pertvarkyti centro raštinę. Dabar centro sekretorius daug daugiau dirbs, nei pernai dirbo. Nuo šio laiko prasidės smarkesnė agitacija spaudoje ir gyvu žodžiu.

Kaip tik Centro sekretorius užbaigs kelionę su prakalbomis Tautos Fondo labui, tai pirmas jo darbas bus naujais pamatais tvarkyti raštinės darbus.

Nuo pusės spalio atskaitos ir atsišaukimai skyriams bus reguliariai siuntinėjami.

Iki spalio pirmos dienos sekretoriaus adresas tas pats: 917 W. 33-rd St., Chicago, Ill.

Nuo spalio pradžios sekretorius apsigyvens Brooklyne. Kas subatą ir nedėldieni jis važinės į artimesnes valstijas ir organizuos mėnesinių duoklių mokėtojus, aiškins apie Lietuvos neprigulmybę ir šelpimą.

Pirmasias prakalbas jis galės sakyti 12, 13 ir 14 spalio. Pakvietimus reiks siųsti šiuo adresu: 456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Prakalbų rengėjams patartina turėti 3, viena kitai artimas, vietas. Tai sekretorius galėtų kalbėti tokioje tvarkoje: 1-je vietoje — subatos vakare, 2-roje vietoje — nedėlioje tuojaus po pietų ir 3-čioje — nedėlios vakare. Tokiu budu daugiau ir pigiau butų padaryta.

Tris metus aukas berinkdami kaip kurie jau ir pavargo. Bet nesiliaujanti Lietuvos vargai ir nelaimės lai pastumia mus darban, priduoda mums naujos energijos ir ketvirtiems metams.

Musų obalsiu lai lieka: ištesėti, išlaikyti iki galo! Ir dirbkime. Kurie dar nepratome dirbti, tai pratinkimes, nes visų darbas Lietuvai reikalingas.

Kuodaugiau ir ilgiau musų Tėvynė kentės, tuo smarkiau ir ištvermingiau mes mažinkime jos kančias.

Broliai, parodykime pasaulini, jog neduosime Lietuvai žuti! Į darbą, šventą darbą, kurs naudą Lietuvai gal duoti!

Kazys Pakštas,
T. F. sekretorius.

TAUTOS FONDO PRAKALBOS.

Pittsburgh'o apielinkėse.,

Tautos Fondo sekretorius aplankė Pittsburgh'o apielinkes ir pasakė ten keletą prakalbų:

1) rugsėjo 2 d. kalbėjo *vakarinėje Pittsburgh'o* dalyje, šv. Vincento parapijoje; čia susitvėrė T. F. 94 skyrius; skyriaus valdybon šrinkta: pirm. kun. J. Vaišnoras, vice-pirmin. P. Abramavičius, rašt. Konst. Vaišnoras, rašt. pagelbin. M. Vaškevičiutė, iždininkas Karolis Serdzikauskis, iždo glob. B. Jakutis ir A. Vainionis, kolektoriais: Marijona Juodziukynas, Natalija Šileikienė, K. Petkevičius ir P. Tamošaitis.

94 skyriun prisirašė 39 nariai, kurie iki karės galui pasižadėjo mokėti mėnesines duokles. Už pirmą mėnesį jie sumokėjo $18.75 ir toliau kas mėnuo nemažiau sumokės, o per metus nemažiau $225.00.

2) Rugsėjo 8 d. T. F. sekretorius sakė prakalbą *Homestead, Pa.* Pasidarbavimu kun. S. Čepananio ir veiklaus T. F. skyriaus čia beveik visi parapijonys moka mėnesinę duoklę. Todel Centro sekretorius čia nerinko aukų, o tik kalbėjo apie Lietuvos neprigulmybę ir ragino žmones ir toliau ištvermingai darbuoties.

3) Rugsėjo 9 d. (nedėlioje po piet) sekretorius kalbėjo *Duquesne, Pa.* Prakalbas čia parengė kun. S. Čepananis. Po prakalbų susitvėrė T. F. 95 skyrius; skyriaus valdybon išrinkta: pirm. J. Martinaitis, 14 Matoloc St., rašt. Jonas Petrila, 114½ Ross St., iždininkas Feliksas Preikšas, 12 No. 5-th St.

95 skyriun prisirašė 13 narių, kurie iki karės galui pasižadėjo mokėti mėnesinę duoklę. Už pirmą mėnesį jie užmokėjo $7.00, o toliau po daugiau sumokės. Per metus pasidarys daugiau 84 dolerių.

4) Rugsėjo 9 d. (nedėlios vakare) Centro sekretorius kalbėjo *Wilson, Pa.* Šias prakalbas surengė irgi kun. S. Čepananis. Čia gyvena 15 lietuvių šeimynų ir apie tiek pavienių. Prakalbų klausytojų susirinko apie 25 asmens. Po prakalbų susitvėrė T. F. 96 skyrius, kurio valdybon išrinkta: pirm. Pr. Miškevičius, 45 W. Park Ave., Clairton, Pa., rašt. Steponas Venckus, P. O. Box 235, Wilson, Pa., iždin. Petras Remeikis, Po. O. Box 245, Wilson, Pa.

96 skyriun prisirašė 18 narių, kurie kas mėnuo sumokės $14.00, o per metus $168.00.

Pažymėtina, kad Pranas Miškevičius mokės kas mėnuo po $5.00. Tai puikus pavyzdis.

5) Rugsėjo 10 d. T. F. sekretorius sakė prakalbą *pietinėje Pittsburgh'o* dalyje, šv. Kazimiero parapijoje. Čia veikia 2-as T. F. skyrius.

Po prakalbų skyriun prisirašė 15 naujų narių, kurie kas mėnuo paaukos $9.75, o per metus $117.-

Laike prakalbų surinkta $13.-90 aukų.

CHICAGOJE.

6) Rugsėjo 16 d. (nedėlioj po piet) sekretorius kalbėjo Šv. Jurgio par. salėje. Čia veikia T. F. 32 skyrius.

Po prakalbų skyriun prisirašė 14 naujų narių, kurie kas mėnuo paaukos $6.25, o per metus $75.

Laike prakalbų suaukota 12 dolerių ir 25 centus.

7) Rugsėjo 16 d. (nedėlio vakare) T. F. sekretorius sakė prakalbą *Šv. Mykolo parapijos salėje.* Čia veikia 43 skyrius.

Po prakalbų prisirašė 4 nauji nariai, kurie kas mėnuo sumokės $3.00, o per metus $36.00.

Aukų surinkta $14.68. T. F. knygų parduota už $3.15.

Prakalbų rezultatas. Viršminėtose Centro sekretoriaus prakalbose 103 ypatos pasižadėjo Tautos Fondan kas mėnuo mokėti 59 dol. ir 75 centus, kas per metus sudarytų $717.00.

KAZYS PAKŠTAS,
T. F. Sekretorius.

NEW YORKO IR NEW JERSEY VYČIAMS.

New Yorko ir New Jersey valstijų Vyčių Apskričio susivažiavimas įvyks nedėlioj, 7 d. spalio, 2 val. po pietų, Karalienės Aniolų parap. svetainėje, South 4-th r Roebling gatvės (prieš Williamsburgo tilto Plaza), Brooklyn, N. Y.

Pageidaujama, kad kodaugiausia delegatų pributų ant šio susivažiavimo, nes bus svarbių reikalų, tarp kurių bus raportas apie praėjusį Vyčių Kongresą. Taipgi bus kalbama apie tolesnį apskričio veikimą. Ypatingai kviečiama dalyvauti šiame susivažiavime naujai susitvėrusias apskrityje kuopas, kurios taipgi kviečiamos prisidėti prie Apskričio.

B. Lauraitis,
Apskričio Pirm.
C. E. Paulonis,
Apskričio Rašt.

SUSIVAŽIAVIMAS.

Liet. Vyčių Pittsburgh'o 3-čias susivažiavimas bus 1-mą sekmadienį spalių mėnesio, W.E. Pittsburgh, Pa., 6 val. vakare, šv. Vincento parap. bažnytinėje salėje. Delegatai ir taipgi svečiai prašomi nepamiršti atvykti ant šio susirinkimo, nes bus labai daug svarbių nutarimų ir svarstymų.

Anelė Aučiutė,
L. V. Pitt. Ap. Rašt.

Del Alijantų Bazaro lietuvių susirinkimo 19 rugsėjo dienos vakare, 1917 m., Šv. Panelės Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn, N. Y.

PROTOKOLAS.

Susirinkimą atidarė p. S. P. Burneika, p. M. Milukui raštininkaujant. Kol mandatų komisija iš p.p. V. K. Račkausko, Ks. Strumskio ir P. Montvilos, susirinkimo vedėjo nuskirtų, patikrinėjo draugijų ir organizacijų kuopų atstovų mandatus ir užkviestuosius susirinkiman registravo, p. J. O. Širvydas aiškina apie priežastis šį susirinkimą iššaukusias ir šio susirinkimo tikslą. Šių metų pabaigoj alijantai New Yorke rengia didelį bazarą. Bazare lietuviams skyrių išsirupino Centralinis Komitetas, užstatydamas reikalaujamą 1000 dolerių kaucijos. Kad bazaro lietuvių skyriaus rengime prisidėtų New Yorko ir apielinkių lietuviai, tad šis susirinkimas ir buvo sušauktas, per tam tikrą Laikinąjį Komitetą.

Susirinkiman atvyko 112 atstovų nuo 41 draugijų ir organizacijų kuopų. Buvusiojo Laikinojo Komiteto ir kviestų pavienių pribuvo 19.

Susirinkmas išrinko pre zidijumą iš: p. J. O. Širvydo — pirmininkaujančio, p. S. P. Burneikos — pagelbininkaujančio, p. J. B. Kaupo ir p. P. Norkaus — raštininkaujančių.

Apkalbama Lietuvių Komiteto teisės, jo santikiai su Alijantų Bazaro ir Centraliniu Komitetais.

Balsą imantiems aprubežiuota kalbėjimo laikas 3 minutomis.

Išsemtinai pakeltąjį klausimą apkalbėjus, nusprendžiama rinkti rezoliucijų komisija, kuri rezoliuciją susirinkimui priimti pagamintų. Rezoliucijų komisijon inėjo: p. S. Pranis, kun. N. Petkus, p. A. B. Strimaitis, p. M. Milukas, p. J. Brazauskas ir p. P. Norkus.

Komisija susirinkimui atnešė dvi rezoliuciji. Jiedvi išklausius, susirinkimas pataisymų keliu suvedė į vieną ir vienu balsu priėmė sekamo turinio rezoliuciją:

Mes, Didžiojo New Yorko ir apielinkės draugijų atstovai, susirinkę 19 rugsėjo dieną, 1917 m., į Šv. Panelės Apreiškimo parapijos salę, Brooklyn, N. Y., išklausėme:

Kad Alijantai rengia didelį bazarą, kuriame Centralinis Komitetas išsirupino vietą ir lietuviams;

Kad reikalinga sudaryti Bazaro Komitetą,

Todel nutariame:

1) Šis draugijų atstovų susirinkimas išrenka rengimui Lietuvių Bazaro Komitetą;

2) Išrinktojo Bazaro Komiteto žinioje yra visa bazaro lietuvių skyriaus tvarka ir organizavimas;

3) Visus susinešimus su Alijantų Bazaro Komitetu atlieka Lietuvių Komiteto atstovas bendrai su Centralinio Komiteto atstovu;

4) Lietuvių skyriaus surinktos aukos ir ineigos yra Lietuvių Komiteto priežiuroje ir turi buti pasiųstos Lietuvon šelpimo komitetams;

5) Lietuvių Bazaro Komitetas pats sau pasiskirsto veikimo vietas, išskiriant iždininkaujančio, kurį išrenka šis susirinkimas.

Nusprendžiama, kad išrinktasis Bazaro Komitetas darbo našumui organizuoja apielinkės kolionijose s[illegible] pagelbai komitetus, su riais susinešimus turi per tųjų komitetų atstovus.

Į Lietuvių Bazaro Komitetą nominuojama 15 asmenų, kurie "en bloc" ir išrenkama:

1) J. B. Kaupas, 456 Grand St., Br'lyn, N. Y.
2) Ks. Strumskis, 222 Duffield St., B'lyn, N. Y.
3) A. Drabišis, 51 Ten Eyck St., B'lyn, N. Y.
4) Mat. Milukas, 456 Grand St., B'lyn, N. Y.
5) J. O. Širvydas, 120 Grand St., B'lyn, N. Y.
6) J. Ginkus, 152 Perry ave., Maspeth, N. Y.
7) S. P. Burneika, 1317 Blake ave., B'lyn, N. Y.
8) Kun. N. J. Petkus, 259 No. 5-th St., B'lyn, N. Y.
9) J.V. Baltrukonis, 170 Denon Terrace, Kearny, N. J.
10) A. K. Masandukas, 197 New York ave., Newark, N. J.
11) K. K. Mečionis, 144 Tappan St., Kearny, N. J.
12) J. Bartašius, 498 Washington St., N. Y. City.
13) J. Brazauskas, 202 Jefferson St., Newark, N. J.
14) Kaz. Brusokas, 77 Maujer St., B'lyn, N. Y.
15) C. E. Paulonis, 456 Grand St., B'lyn, N. Y.

Bazaro Komiteto iždininku išrenkama kun. N. J. Petkus.

Patsai išrinktasai komitetas nusiskirs pirmajam susirinkimui vietą ir laiką.

J. B. Kaupas,
Susirinkimo Rašt.

MONTREAL, CANADA.

S. L. R. K. A. 152-ros kuopos narių meldžiam kiekviena užsimokėt mokestį ant paskirtos dienos, per susirinkimą šv. Kazimiero draugijos, tuoj po pamaldų, šv. Kazimiero bažnytinėj salėj, No. 720 Partenais St., 14 d. spalių mėn. Taipgi meldžiame atsivesti naujų narių. Negalėdami užbuti ant tos dienos, meldžiame netęsti toliaus mokesties. Žinot, kad reikalinga pasiųsti pinigus centrui.

Galit užsimokėti ankščiau, pas rašt. po adresu 180 Joquez St., Will. Emrd., arba 830 Partenais. Toliaus bus mokamos mokestys kas 3-tį mėnesi, 2-rą nedėldienį. Nepamirškit, malonus!

J. A. Valančiauskas,
Kuop. Rašt.

WATERVLIET, N. Y.

Didelis Balius.

S. L. R. K. A. 136 kuopa rengia balių, kuris bus rugsėjo 29 d., J. Balnaičio salėje, 2530 Callahan Ave., Watervliet, N. Y. Prasidės 7 val. vakare ir tęsis iki vėlybos nakties. Įžanga vyrams 25c., merginoms—dykai.

Taigi, gerbiamieji, širdingai kviečiame visus atsilankyti ant šio puikaus Baliaus. Bus vienas iš geriausių. Grieš puikiausia orkestra. Bus puiki muzika, gėrimai, užkandžiai. Visus nuoširdžiai kviečia

Komitetas,
per J. Jakaitį.

S. MANCHESTER, CONN.

Didelis Balius.

S. L. R. K. A. 164 kuopa rengia balių, kuris bus rugsėjo 29 d., Tinkers salėje, *Main Street, So. Manchester, Conn.* Pradžia 7 valandą vakare; tęsis iki vėlybos nakties. Įžanga bus vyrams 25c., merginoms 15c.

Taigi, gerbiamieji, širdingai kviečiame visus atsilankyti ant šio puikaus balius. Bus vienas iš geriausių. Gres puikiausia orkestra; bus gėrimų ir užkandžių. Visus širdingai kviečia

S. L. R. K. A. 164 kuopos
VALDYBA.

Susirinkimai.

BRIDGEPORT, CONN.

S. L. R. K. A. 9-tos kuopos svarbus susirinkimas įvyks rugsėjo 30 dieną, šv. Jurgio par. salėje, 6 val. vakare. Bus išduota atskaita iš 19 rugp. dienos pikniko, taipgi visokių dalykėlių apsvarstymui. Ateikite naujus narius atsivezdami ir įvairių sumanymų atsinešdami.

U. A. Matuzaitė,
kp. rašt.

—o—

S. MANCHESTER, CONN.

S. L. R. K. A. 164 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 30 dieną, Tinkers salėje, 3 valandą po pietų.

Geistina butų, kad visi nariai susirinktų, nes turim daug svarbių reikalų aptarti.

P. Ambrazas,
Protokolų Raštininkas.

CICERO, ILL.

Susiv. L. R. K. A. 48 kuopos svarbus mėnesinis ir kartu bertainis susirinkimas įvyks 4 d. spalio šv. Antano parap. bažnytinėje salėje, 7:30 val. vakare.

Prašomi visi be skirtumo, kad kurie ir užsimokėję. pributų susirinkiman, nes musų kuopoj yra daug svarbių reikalų. Prašoma ir naujų narių atsivesti prisirašyti.

J. Casas,
Kp. Rašt.

NIAGARA FALLS, N. Y.

S. L. R. K. A. 170-ta kuopa turės susirinkimą spalio 7 d., pas M. Šaulį, 1917 Welch Ave., Nedėlioj po pietų 2 val.

Meldžiu visų narių ateiti ir pasimokėti savo mėnesines duokles, nes katrie jau 3 mėnesius nepiokėję, bus suspenduoti ir jeigu nelaimės, kaip jau buvo atsitikimas, narys nustoja visų Susivienijimo privilegijų. Nepamirškite atsivesti su savim naujų narių prisirašyti į Susiv.

Su gilia pagarba
J. Molis.

Paieškau pusbrolio Augusto Navicko, iš Suvalkų gub., Seinų apskričio, Miraslavo parap., Vaisbučių kaimo. Jis pas ar kas kitas teprancša apie gyvenamąją vietą. Turiu svarbių reikalų!

MIKAS BUKAUSKAS,
150 *E. 3-rd Ave., Homestead, Pa.*

THE FIRST NATIONAL BANK OF McKEE'S ROCKS

T. W. Friend, President. C. M. Christiansen, Vice Pres. H. W. Sutton, Cashier

McKEE'S ROCKS, PA.

Moka 4% ant - Taupymų Sąskaitų ir visos dalies seifus ir parduoda ir kiti ant viso geriausio lintų. Siųsdina Banka Mesai je.

BALTIMORE, MD.

Pigiai parsiduoda Naujas, Gražus Namas.

Bulavotas pagal naujausią pasirinkimą, su visais parankumais: elektrika apšviestas, tyras šulinio vanduo atcina į namą. Didelis lotas žemės del kvietkų ir daržovių. Arti prie gatvekario "Belair Road" linijos, tai yra gražiausioj dalyj Baltimorės miesto, kur kiekvienam malonu apsigyventi.

Indonaujantieji kreipkitės:

A. LAUKAITIS,
637 *S. Paca St., Baltimore, Md.*
(24—17)

NAUJAS BUDAS PIGIAI PASIPUOŠTI.

Tau pigiausia kainuos naujas rudeninis siutas ar ploščius, perkant materiją pas mane, o duodant siuvėjui pasiuti arba pačiam siuvant. Paikiausios materijos del vyrų ir moterų drabužių labai pigiai. Taip perkant kainuos apie pusė pamastos kainos.

Nupiginta kaina bus tik subatoj ir nedėlioj po pietų, rugsėjo 29—30 dd.

JUOZAS DAVGEVIČIUS,
358 W. 42-nd St.,
New York City.

LABAI SVARBUS SUSIRINKIMAS

Chicagos I Apskritys Sus-mo Lietuvių R. K. Am. laikys susirinkimą 7 d. spalių mėn., 2 valandą po pietų, šv. Jurgio parap. salėje, 3230 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Visi delegatai, kurie yra paskirti kuopų dalyvauti Apskričio susirinkimuose, malonės **butinai** pributi, nes bus daug naujų dalykų iškelta aikštėn. Daug bus kalbama pagerinimui musų Susivienijimo. Taipgi bus tartasi apie budus, kokiais butų galima labiau praplatinti musų Susiv. Kas norite išgirsti apie naujus negirdėtus sumanymus, ateikite. Kurie negalite atsilankyti, praneškite savo sumanymus laiškais.

Su pagarba
J. Tumasonis,
Apskr. Raštin.
3233 Auburn Ave.,
Chicago, Ill.

KAM RŪPI TAUTOS ATEITIS

Skaitykite ir platinkite Blaivybės laikraštį

"TAUTOS RYTAS"

Kaina metams Suvienytose Valstijose ..... $ .75
Į kitas valstijas 1.00
Pavienis numeris ..... .07

"TAUTOS RYTAS"

120 Bowen Street, So. Boston, Mass.

Ar skaitote Lietuvių Katalikių Moterų Mėnesinį Žurnalą

"MOTERŲ DYRVA"

Jei ne, nelauki nė dienos, bet susipažinki su ja, o tikrai nesigailėsi tą padaręs.

"Moterų Dirva" kupina indomiausių dalykėlių ir žinelių. Metams kaina tik doleris, pusmečiui 65c., egzempliorius 10 centų.

Adresuoki:

"MOTERŲ DIRVA"

242 W. Broadway, S. Boston, Mass.

SUSIV. LIET. R. KAT. A. CENTRO VALDYBA.

Prez. - J. S. Vasiliauskas,
112 N. Greene St.,
Baltimore, Md.

Vice-prez. - A. J. Sutkus,
6329 S. Fairfield Ave.,
Chicago, Ill.

Raštin. - P. Mulevičius,
456 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

Iždinin. - J. Stulgaitis,
140 So. Meade St.,
Wilkes Barre, Pa.

Iždo globėjai:

I. Jaroševičius,
1135 Washington St.,
Norwood, Mass.

K. Vaišnoras,
207 Radcliffe St.,
Pittsburgh, Pa.

Dv. vad. - Kun. N. J. Petkus
259 N. 5-th St.,
Brooklyn, N. Y.

Iždinyčia - Kun. S. Strukas
St. Casimir's Rectory,
Plymouth, Pa.

Literatiška Komisija:

Kun. F. Kemėšis,
242 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

I. G. Miliauskas,
1910 Carson St.,
Pittsburgh, Pa.

J. B. Šalimas,
866 Bank St.,
Waterbury, Conn.

TAUTOS FONDO VALDYBOS ADRESAI:

Garbės Pirmininkas — Jo Eminencija Kardinol. James Gibbon
Baltimore, Md

Pirmininkas — Kun. J. Jakaitis,
41 Providence St.,
Worcester, Mass

Pavaduotoja — A. Nausiedienė,
917 W. 33-rd St.,
Chicago, Ill

Pavaduotojas — J. Kaupas,
456 Grand St.,
Brooklyn, N. Y

Sekretorius — K. Pakštas,
917 W. 33-rd St.,
Chicago, Ill

Iždininkas — B. Vaišnoras,
1514 Carson St.,
S. S. Pittsburgh, Pa

Iždo globėjai:

Kun. S. Čepananis,
318 Fourth Ave.,
Homestead, Pa.

J. Tumasonis,
208 E. 14-th Ave.,
Homestead, Pa

S. L. R. K. A. CHICAGOS I APSKRIČIO VALDYBA:

A. J. Sutkus, pirm.,
6329 So. Fairfield Ave

J. Tumasonis, raštin.,
3233 Auburn Ave

Organizatoriai:

P. Gibulskis,
2349 So. Oakley Ave

J. Tumasonis,
3233 Auburn Ave

KATALIKŲ SPAUDOS DRAUGOS CENTRO VALD. ADRESAI:

Kun. P. Lapelis, pirmin.,
10806 Wabash Ave., Chicago, Ill

J. Tumasonis, raštin.,
917 W. 33 St., Chicago, Ill

Iz. Nausieda, iždin.,
917 W. 33 St., Chicago, Ill.

Susivienijimas Lietuvių R. K. Amerikoje

— yra tai —

Gyviems Džiaugsmas! Sergantiems Viltis! Mirštantiems Ramybė!

Tukstančiai Lietuvių Katalikų prigulė prie šios organizacijos ir tukstančiai kas metas prisirašo naujų narių; bet da yra daugelis, kurie apie šią organizaciją nėra girdėję, nes, jei žinotų, skubintusi ir jie naudotis ta laime, kurią teikia Susiv. L. R. K. A. prie jo prigulintiems.

Štai ką šioji organizacija veikia ir kokią naudą neša.

Skleidžia apšvietą — išleizdama, išdaindama gerus raštus savo nariams ir siuntinėdama jiems organą **"GARSĄ"** veltai (dovanai).

Platina dorybę — suteikdama gerus patarimus ir nurodymus dvasiškuose ir tikėjimo reikaluose.

Aprupina ligonius — suteikia pašelpą sergantiems nariams, moka po $5.50, $7.00, $10.50, $14.00 kas savaitė, pagal laipsnį, ant kiek narys yra prisirašęs.

Apsaugoja gyvybę — mirus nariui, Susivienijimas išmoka jo šeimynai arba artimiausiems giminėms $150.00, $250.00, $500.00, $750.00, $1000.00 pomirtinės, pagal skyrių, ant kiek sumos buvo apsidraudęs.

Šelpia negalinčius narius ir našlaičius — skiria aukas vargingame padėjime esantiems Susivienijimo nariams, taipgi našlaičiams (siratoms), kurių tėvai yra miręs ir gyvi buvęs prigulėjo į Susivienijimą.

Rupinasi Tautos reikalais — remia pinigiškai lietuvių kulturiškas įstaigas, kaipo: mokslo, apšvietos, dailės ir t. p. Taipgi palaiko tokias įstaigas ir paremia veikėjus, dirdančius del Lietuvos labo. Apgina lietuvius ir lietuvių vardą nuo visokių užpuolimų ir skleidžia kiltą dvasią apie Lietuvius tarp svetimtaučių.

Įstojimas į Susivienijimą Lietuvių R. K. Am. labai pigus. Mokestis už apsauga ir pašelpą labai lengva, kiekvienas gali išsimokėti be jokios sunkenybės. Norėdami gauti informacijų apie išlygas prigulėjimo, kreipkitės į vietines kuopas, kurios randasi beveik visur, kur tik lietuviai yra apsigyvenę, arba tiesiai į Centro raštinę šiuo adresu:

P. MULEVIČIUS, S. L. R. K. A. Raštininkas,
456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

SKAITYKITE IR PLATINKITE

Lietuvių Darbininkų Sąjungos

Laikraštį

"DARBININKĄ"

EINA UTARNINKAIS, KETVERGAIS IR SUBATOMIS

Jame rasite žinių iš viso pasaulio.

"DABININKAS" visuomet turi viso to, kas darbininkui svarbu, naudinga, indomu ir suprantama

Prenumeratos Kaina:

Tris Kartus savaitėje metams		$3.00
Vieną kartą savaitėje	"	$1.50
Bostono apielinkėje	"	$4.00
Užrubežyje	"	$4.25
Vienas numeris		3c.

Reikalaukite pas agentus arba

"DARBININKAS"

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Tik vienas iš šio turio išsisakė "DRAUGĄ", bet "Draugas" turi indomus, kad visi užsisakusiojo draugai ir pritelitai ji nori skaityti.

Kam būti kantriems ir ekis, prašinėjant "DRAUGO" paskaitinti, kam kiekvieną nesmagumą dėvėti, kad gali pats sau "DRAUGĄ" išrašyti. Dienraštis "DRAUGAS" metams kainuoja $4.50, Chicagoje $6.00. Vienas numeris pamatymui siunčiamas dykai.

Adresuoki:

"DRAUGAS"
Lithuanian Daily Friend
CHICAGO, ILL.

LAIKAS VISIEMS PRIE ŠVIESOS

Jei troškti įgyti tikrą šviesą, užsisakyk laikraštį.

Kurį skaitydamas pats apsišvietęs kitam galėsi prie šviesos parodyti kelią.

"ŠVIESA" rašo labai daug pamokinančio apie žmogaus pažangą.

"ŠVIESA" kainuoja metams 60 centų.

Visokiais reikalais kreipkitės adresu:

"ŠVIESA",
16 CONGRESS AVE.,
WATERBURY, Conn.

Dr. Ignatas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Physician and Surgeon [illegible]

[illegible] vakaro [illegible] 7 iki 9 popiet.

Vietinės Zinios.

IŠ ŠV. P. APREIŠK. PAR. GYVENIMO.

MUSŲ PARAPIJOS MOKSLAINĖ.

Rugsėjo 10 d. iškilmingai tapo atidaryta musų parapijos mokslainė su šv. mišiomis, kurias atlaikė patsai klebonas kun. N. J. Petkus. Po mišių prasidėjo vaikų surašinėjimas ir po klesas išdalinimas. Ligšiol vaikų jau prisirašė 304 ir vis dar moterys naują atveda. Daugumas vaikų, kurie pereituose metuose eidavo į viešas mokyklas, šį metą peršikėlė į musų mokyklą. Parapijonų vaikams mokykla yra už dyką, tiktai tikėjimo vadovėlius vaikai turi patys nusipirkti. Ne parapijonai turi už kiekvieną vaiką mokėti po 3 dolerius į metus, už 2 vaiku — $5.00, o už 3 vaikus — $6.00.

Vaikai šį metą padalinti į 6 klesas: 1a-b grade, 2a-b grade, 3a-b grade, 4a-b grade, 5a-b ir 6a-b grades, 7a-b ir 8a-b grades. Augščiausioje klesoje, t. y. 8a-b grade, šį metą yra 17 vaikų, kurie šį metą tikisi užbaigti mokslainę ir gauti dipliomus. (Birželio mėn, 1917, 13 vaikų gavo dipliomus, iš tų Jonas Subačius pastojo į Brooklyno Jezuitų Kolegiją, o 2 mergaiti, Mačiutė ir Mažeikiutė, pastojo į business college, kiti nėjo dirbti.)

Musų mokvkloje mokytojauja šį metą 7 seserys Domininkonės. Iš jų 5 yra vokietes - amerikonės ir dvi lietuvaiti, butent: Sesuo M. Nikodema ir Sesuo M. Felicija. Sesuo Maria Nikodema valdo klesą 2a-b grade, o Sesuo Maria Felicija eina per klesas lietuvišką kalbą ir tikėjimo dalykus lietuvių vaikams išguldinėdama. Apart to Perdėtinė, Sesuo Maria Lucerentina, kas dieną eina per klesas tvarkos prižiurėdama ir seserims prigelbėdama.

Iš tautiško atžvilgio vaikai musų mokslainės šitaip dalinasi: iš 304 vaikų 25 yra vokiečių, italų - amerikonu, o 279 lietuvių.

Iš taip sutvarkytos mokslainės tiktai reikia pasidžiaugti.

PARAPIJOS MITINGAS.

Rugsėjo 21 d. buvo Ap. P. Šv. parapijos mitingas. Vedė kun. N. J. Petkus, klebonas. Aiškino, kad viskam pebrangus, nėra iš ko pataisyti vargonai ir bažnyčios langai. Vargonų pataisymui nutarė sumokėti po $1.00 extra, o langams sutaisyti ar naujus indėti, atidėjo del fundatorių.

Vėliaus buvo kalbėta apie įvedimą į dieninę mokyklą vaikams lietuviškos rašybos ir skaitymo. Klebonas paaiškino, kad dabar dvi lietuvi seseri mokina lietuviškai katekizmo. Sakė, kad dabartinės lietuvės seserys dar negalėtų mokinti, nes ant to nelavintos. Sako, reikės kiek palaukti. Tikimasi vieną gauti, kuri galės ir lietuviškai mokinti. Galiaus pažymėjo, kad ir vadovėlių dabar sunku gauti.

Parapijonas.

Mėlės dievaičio veikimas.

Rugsėjo 23 d. mus bažnyčioje moterystėn įstojo:

1) Antanas Mikulskis su Maria Glaveckiute.

2) Florijonas Ciuprevičius su Grasilda Tamošaičiute.

Carnio veikimas.

Jo malonybė garnys pakutiniame laike apdovanojo sekančias šeimynas:

1) Juozapą ir Oną Kairius dukterimi, kuri pakrikštyta Lina - Valeria.

2) Juozapą ir Pelagiją Stankevičius dukterimi, kuri pakrikštyta Pelagija - Elžbieta.

3) Petrą ir Mortą Krišiunus sunumi, kurs pakrikštytas Jonu - Liudviku.

4) Kazimierą ir Oną Rajeckius dukterimi, kuri pakrikštyta Albina

5) Motiejų ir Marijoną Vitkauskus sunumi, kurs pakrikštytas Albinu - Motiejumi.

6) Petrą ir Oną Andriušius dukterimi, kuri pakrikštyta Ona.

7) Juozą ir Uršulę Navickus dukterimi, kuri pakrikštyta Aldona - Elena.

ATEIKITE.

Ateinantį panedėlį, spalio 1 d., 8 val. vakare visi aktoriai, kurie jau mokinatės ir norite mokinties teatrą "Žydu Karalius", ateikite į Karalienės Aniolų parapijos mokyklos salę, susitvarkymui ir paėmimui lošimui rolių.

Kviečia 134 kp. S. L. R. K. A.

Rengimo Komisija.

L. R. K. Mot. Są-gos 24 kp.

mėnesinis susirinkimas bus spalio 1 d., Karalienės Anj parap. mokyklos kambariuose, 7:30 val. vakare.

Lietuvės ir lietuvaitės maloniekit ateiti. Yra daug svarbių reikalų ir maloniekit atsivesti kodaugiausia narių prisirašyti.

Pirm. Rašt.

KATALIKU APVAIKŠČIOJIMAS.

Pereitą nedėlios dieną buvo katalikų maršavimas gatvėmis pagerbimui Jezaus Vardo.

Ceremonijos buvo šv. Trejybės bažnyčioje. Maršavime dalyvavo vien tik vyrai įvairių tautų, tarp kurių buvo ir lietuvių, tik tųjų nedaugiausia. Rodos, kad kaltė tokio mažo lietuvių dalyvavimo yra mažas svarbos žinojimas tokio gražaus parodavojimo. Vedėjams to darbo verta atsiliepti į visas katalikiškas draugijas. Iškalno prisirengus butų galima tinkamai pasirodyti. Sveturtautiai eina tukstančiais, o lietuviai desėtkais. Ateityje tas privalo buti pataisyta.

Buvęs.

—o—

ŽADA SURENGT GRAŽŲ VAKARĄ.

Susiv. L. R. K. A. 135-ta kuopa, spalio 6 d., Apreiškimo Pan. Šv. parap. salėje rengia nepaprastą balių su programu. Kiek jau sužinota programas bus labai įvairus, ir vietos lietuviai nemažai užsiinteresavę, laukia su nekantrumu.

Apie metai atgal tulas Mikas Liber, sako lietuvis, gyveno prie 121 Grand St. ir dirbo prie gatvių valymo. Jis turi gimines Lietuvoj, kurie nežinodami jo adreso, rašo jo draugui žydelini Hyman Jaffe, 168 Henry St., New York City. Jei kas žino, kame dabar p. Mikas Liber gyvena, lai jam praneša, kad jis susižinotų su virš nurodytu žydeliu, o gaus laišką nuo savo tėvų.

ATVIRAS LAIŠKAS

Dramatiškai Dailės Dr-jai.

Šiuomi atviru laišku kreipiuosi į Dramatišką Dailės Draugiją, užklauzdamas, kada gi mėnėta dr-ja teiksis atsilyginti už salę. Dramatiška Dailės Draugija po vadovyste p. A. Vitkausko 18 vasario d., 1917 m., lošė musų parapijos salėje teatrą ir ligšiol už salę dar neatsiteisė ir, kiek teko girdėti, atsiteisti nenori, darydami tokiu budu musų parapijai skriaudą. Su derėta buvo nedaug: tik 15 dolerių. 5 doleriai duota ant rankos, o kitus žadėta po teatrui atiduoti, bet po teatrui daugiau nė akių neparodyta. Palaukęs pora mėnesių rašiau laišką į minėtą dr-ją, reikalaudamas atsiteisti. Tada D. D. Dr-jos vardu atėjo prie manęs p. Lapinskas su kitu draugu ir pranešė, jog draugija nemananti už salę atsiteisti, kadangi tą vakarą neuždirbusi.

Taigi aš klausiu jusų, gerbiamieji D. D. Dr-jos nariai, delko jus nemanote atsiteisti? Jeigu jus neuždirbote tą vakarą, tai čia ne musų parapijos kaltė. Jus naudojotės iš salės, deginote elektrą per repeticiją ir per patį lošimą, o dabar norite nusukti! Ar tat gražu? Ar jusų D. D. Dr-jos užduotimi yra, kad ką nors "dailiai" apgauti? Jeigu taip, tai toks pasielgimas Dramat. Dailės Draugijai garbės nedaro.

Su pagarba
Kun. N. J. Petkus

SEKANČIAS KNYGAS

veltui galima gauti S. L. R K. A. Knygyne.

1. Europos Istorija.
2. Lietuvių - Lenkų Unija.
3. Kražių Skerdynė.
4. Petras Žemaitis.
5. Diedai ir Gražina.
6. Valenrodas.
7. Budas Senovės Lietuvių.
8. Kelionė į Europą.
9. Lietuviška Chrestomatija.
10. Padėjimas Lietuvių Tautos po Maskoliais.
11. Kuomi žmonės gyvena.

Tėmykite Kuopų Raštininkai: kiekvienas naujas narys turėtų gauti Lietuvių - Lenkų Uniją, tuojau, prisirašant, kaipo premiją. Tie, kurie apie tai nesirupinate, naujus draugus skriaudžiate. Visas minėtas knygas ant kart gauna tiktai čiela kuopa. Krasos išlaidas apmoka knygas užsisakiusieji.

Kun. S. Struckus,
Plymouth, Pa

PAIEŠKOJIMAS.

Paieškome vyrų, kurie nori mokytis važinoti ir taisyti Automobilius, tapti mekanikais, kuriems bus pagerintas tarnavimas karuomenėje.
Vienatinė Lietuviška Mokykla.
A. J. KUBILIUS,
231 W. 50-th St., New York City.
Val. nuo 7 iki 10 vakaro.

Tel. 4428 Greenpoint.
Dr. J. WALUKAS
Valandos:
nuo 8 iki 10 iš ryto
nuo 1 iki 3 po pietų
nuo 6 iki 8 vakaro
Nedėliomis pagal sutarimą.
69 So. 3-rd Street.
BROOKLYN, N. Y.

Naujai inrengta
„GARSO"
SPAUSTUVĖ
atlieka
Visokius Spaudos Darbus
Nuo mažiausio iki didžiausiam
GRAŽI, ARTISIŠKA SPAUDA
Kainos prieinamos
Apskaitliavimą už darbą prisiunčia pareikalavus.
Reikale visada kreipkitės antrašu:
„GARSAS"
456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

JEI TROKŠTI APŠVIETOS

ar sveko maisto protui, tai skaityk dvisavaitinį iliustruotą jaunimo laikraštį **"VYTĮ"**.

"VYTIS" yra vienatinis ir pirmutinis jaunimo laikraštis Amerikoje.
"VYTYJE" telpa geriausi raštai musų jaunų rašytojų, literatų ir studentų.
"VYTYJE" rasi žinučių iš Amerikos bei Lietuvos jaunuomenės gyvenimo.
"VYTIS" leidžiamas tautiškai-katalikiškoj dvasioj.
"VYTĮ" leidžia Lietuvos Vyčių jaunimo organizacija.
Metams "VYTIS" kainuoja $1.50, pusmečiui 75c.
L. Vyčių organizacijos nariams "VYTIS" siunčiamas už mėnesines mokestis.

Prisiųsk savo antrašą ir už 2c. ženklelį, o vieną numerį pažiurėjimui prisiųsime veltui.

Visais reikalais kreipkitės:

"VYTIS"
1800 W. 46-th Street, Chicago, Ill.

"TIKYBA IR DORA"

laikraštis leidžiamas Kunigų Marijonų Chicagoje, eina du kartu į mėnesį.

Rašo apie tikėjimo dalykus, paduoda žinių iš katalikų visuomenės gyvenimo, duoda atsakymų į visokius užklausimus iš tikėjimo ir doros srities.

Kaina metams $1.00; vieno numerio — 5c.

Agentams už metinę prenumeratą duodame 30c., už pavienius numerius po 2c.

Adresas:

"TIKYBA IR DORA"
1631 W. North Avenue, Chicago, Ill.

Kas nori gauti vieną numerį, turi atsiųsti 1c. krasos ženklelį.

Apdrausk savo gyvybe S.L.R.K.A.

Kuliavas ir Bundonis
Shoe Store

Užlaikome geriausių rųšių čevelykus vyrams, moterims ir vaikams. Čevelykai geriausių formų, kaip W. L. Douglas, Emerson ir kitų geriausių išdirbysčių. Kainos teisingos ir prieinamos. Ypačiai užprašome mus krautuvę plankyti lietuvius, o užtikriname, kad pat visados liksite patenkintųjs musų patumeriais. Atminkite adresą, užeiami pas

BUNDONIS BROS.
183 Bedford Avenue,
Kamp. No. 7-th St., BROOKLYN, N. Y.

"ŽVIRBLIS"
Juokų, satyros, pašaipos, mokslo, dailės ir literaturos Laikraštis.

"Žvirblis" yra geriausias ir linksmiausias laikraštis visame pasaulyje. "Žvirblio" žinios yra taip indomios ir teisingos, kad net visų viešpatijų karaliai prieš valgį, po valgio, rytą ir vakarą skaito "Žvirblį" ir negali juo atsigerėti.

"Žvirblio" juokai ir devyniomis pėtnyčiomis surugusius žmones pralinksmina; vyrai, moterys ir vaikai, "Žvirblio" pasiskaitę sako, kad už jį nieko pasaulyje nėra geresnio.

"Žvirblio" moksliškumui niekas negali prilygti, "Žvirblio" išradimais pasinaudoja net šio pasaulio mokslavyriai. Todel jei norite buti civilizuoto pasaulio civilizuotais žmonėmis — skaitykite visi "Žvirblį".

"Žvirblio" kaina metams **vienas doleris.**

"Žvirblio" sostapilio antrašas toks:

"ŽVIRBLIS"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"Žvirbliui" tuojaus reikalingi agentai.

Tel. 2320 Greenpoint.
J. GARŠVA
Graborius (Undataker) Laidotuvių Direktorius
Išbalsamuoju ir laidoju numirusius ant visokių kapinių.
Parsamdau Automobilius ir Karietas Veselijoms, Krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams.
144 N. 5-th St. BROOKLYN, N. Y. OFISAI: 264 Front St. C. BROOKLYN, N. Y. Tel. 7867 Main.

Amrikos Lietuvių Kat. Savaitinis Laikraštis
"ŽVAIGŽDĖ"

"ŽVAIGŽDĖ" tai seniausias Amerikos lietuvių katalikų laikraštis.
"ŽVAIGŽDĖ" yra smagiausias laikraštis: talpina paskiausias žinias iš viso pasaulio, jas aprašydama aiškia ir suprantama kalba.
"ŽVAIGŽDĖ" paduoda daug žinių iš katalikų gyvenimo Amerkoje ir kituose pasaulio kraštuose.
"ŽVAIGŽDĖS" kiekviename numeryje telpa nemaža žinių iš Tėvynės — Lietuvos.
"ŽVAIGŽDĖS" motto buvo ir bus — **Dievas, Tėvynė ir Teisybė.**
"ŽVAIGŽDĖS" kaina metams Amerikoje $2.00, Lietuvoje 4 rubliai.
"ŽVAIGŽDĖ" siunčiama dovanai ant pažiurėjimo kiekvienam, kuris prisiunčia savo adresą.
"ŽVAIGŽDĖS" adresas:

"ŽVAIGŽDĖ"
3654 Richmond Street, Philadelphia, Pa.

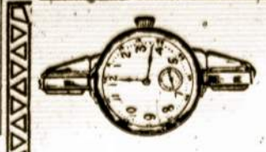

L. ZUKAS
Auksinių daiktų Specialistas
Reikale visados kreipkitės pas mane. Mano Krautuvė randasi po No.
210 York Street,
Brooklyn, N. Y.